

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, $\frac{1}{8}$ strani
Din 250.—, $\frac{1}{16}$ strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Gospodarsko pomirjenje sveta.

Svetovna vojna je bila končana leta 1918. Sklenjene so bile mirovne pogodbe ter podpisane od držav-zmagovalk in držav-premagank. Komaj so stopile v veljavo mirovne pogodbe, ki so napravile konec krvavi borbi držav na življenje in smrt, že se je začela druga borba. Ta se ne vrši s kanoni, tanki, bombami in granatami, temveč z gospodarskim tekmovanjem. Ne obdajajo se države več z bodečimi žicami, marveč s kitajskim zidovjem carin in raznovrstnih omejitev medsebojne trgovine. Ta nekrvava borba zahteva tudi svoje žrtve, ki so deloma še hujše, nego so bile žrtve krvave svetovne vojne. Stotisoči in milijoni brezposelnih po raznih državah so njene najočitnejše žrtve.

Nemčija se ustavlja plačanju visoke vojne odškodnine.

* Netivo medsebojne brezobzirne gospodarske vojne in z njo združene velike gospodarske krize, in sicer stalno razburljivo delujoče netivo so težka gospodarska in finačna bremena, ki jih morajo nositi države kot posledice svetovne vojne. Premaganim državam, predvsem Nemčiji, je bila naložena vojna odškodnina, ki bi res dosegla ogromne svote, ako bi jih Nemčija plačevala. Toda Nemčija se je vedno ustavljala, češ, da ne more plačati. Ko že leta 1923 ni hotela plačati, kolikor bi morala, je Francija za Poincarejeve vlade zasedla Porurje, da pride do odškodnine, ki ji gre. Potem je prišel Dawesov načrt, ki je napravil konec zasedbi Porurja, ker je natanko določil svoto, ki jo bi morala Nemčija plačevati, in tudi način odplačevanja. Ker se je Nemčiji ta načrt zdel neizvršljiv, je prišlo do njegove preureditve, do Joungovega načrta, ki je zdatno znižal bremena Nemčije. Toda tudi s tem načrtom se Nemčija ni hotela zadovoljiti ter je kot najjačji dokaz svoje plačilne nezmožnosti navajala vedno bolj rastoče število svojih brezposelnih. Tako je prišlo v švicarskem mestu Lozani do dolgotrajnih in težavnih razgovorov med zastopniki velesil, ki so se uspešno končali 8. julija z lozansko pogodbo.

Konec nemške vojne odškodnine.

Nemci so z vso močjo delali na to, da se jim vojna odškodnina popolnoma odpusti ter da se hkrati iz verzajske mirovne pogodbe črta tisti člen, ki govori

o moralni krivdi in odgovornosti Nemčije za svetovno vojno. Prišli so tudi z zahtevo o reviziji svoje državne meje napram Poljski. Te zahteve, ki so političnega značaja, so bile v Lozani odbite. Kar pa se tiče zahteve o črtanju vojne odškodnine, je bila delno izpolnjena. Mesto 34 milijard zlatih mark, kolikor bi bila po Joungovem načrtu znašala glavnica za nemška odplačila: tekóm 57 let, se je Nemčiji naložila svota treh milijard zlatih mark. Z odplačevanjem te svote bo Nemčija še le začela po triletnem moratoriju, to je v juliju 1935. Takrat bodo namreč tiste državne obveznice, potom katerih bo Nemčija plačala ta svoj dolg, postavljene na svetovni denarni trg. Potem bo Nemčija morala pri 5% obrestih in 1% amortizaciji plačevati letni obrok od 180 milijonov mark, in sicer za dobo 35 let. Poleg tega bo še morala plačevati letno okoli 220 milijonov mark za Dawesovo ter Joungovo posojilo itl., torej v bodočih letih povprečno 400 milijonov zlatih mark letno.

Medzavezniški vojni dolgovi.

Vojno-odškodninska bremena Nemčije so torej bila tako olajšana, da se more po pravici govoriti o koncu nemške vojne odškodnine. Sedaj pa bremena držav-zmagovalk, namreč medzavezniški vojni dolgovi. Kaj pa bo z njimi? Ali se bodo tudi črtali, ali vsaj izdatno olajšali? Prejemnice so bile Anglija, Francija, Italija, Belgija, Jugoslavija. Upnica pa je po veliki večini Amerika — Zedinjene države — in deloma Anglija. Početkom letošnjega leta se je glavnična vrednost teh dolgov določila z zneskom okoli 792 milijard dinarjev, v katerem znesku je tudi vključena svota 238 milijard dinarjev nekdanjega dolga Rusije, ki ga pa boljševeki ne priznajo. Največja večina teh političnih dolgov teče v Ameriko. Zedinjene države bi morale v finančnem letu 1931—32 prejeti okroglo 253 milijonov dolarjev za obresti in amortizacijske obroke, ako bi ne bil prišel od predsednika Hooverja predloženi moratorij. Med nemško vojno odškodnino in med medzavezniškimi vojnimi dolgovi je bila v Lozani določena zveza. Francoski ministrski predsednik Herriot je namreč po svojem povratku v Pariz izjavil: »Kar je treba predvsem razumeti, je jasno določena zveza med ureditvijo vojnih odškodnin in rešitvijo vprašanja vojnih dolgov z Zedinjenimi državami. Vse je podrejeno razčiščenju razmerja z Zedinjenimi državami. Ako so Zedinjene države mnenja, da je lozanska

pogodba dobra in če pride do zadovoljivega dogovora o vojnih dolgovih, bo lozanska pogodba ratificirana in v polni meri uveljavljena.«

Storiti je še mnogo.

Od Amerike je torej v največji meri odvisna usoda lozanske pogodbe. Ako Zedinjene države ne privolijo v črtanje ali vsaj prav znatno znižanje vojnih dolgov, se ta pogodba ne bo ratificirala (potrdila) in v svojo veljavo bo spet stopil Joungov načrt o odplačevanju nemške vojne odškodnine. Dozdaj Amerika noče nič slišati o tem, da bi Evropi vojne dolgove znižala, kamo-li črtala. Od evropskih držav zahteva, naj se poprej razorožijo, potem še le bo z njimi govorila o znižanju vojnih dolgov. Neskaljenega veselja nad lozansko pogodbo torej ni nikjer. Francozi ji pristopajo bolj s hladnim razumom nego s srcem. V Angliji imajo nekateri pomisleke radi gospodarskih ugodnosti, ki se dajejo Nemčiji, drugim državam, ki so ravno tako potrebne, ako ne še bolj, pa se ne dajejo. V ozalju se je začela pred nekaterimi duhovi v Angliji dvigati pošast nemške konkurence. Tej bojazni je dal nedavno izraza nekdanji angleški minister Churchill v svojem govoru v parlamentu. Kar se naše države tiče, utrpí ona vsled odpadka nemške vojne odškodnine največjo škodo. Svota, ki bi jo morala Jugoslavija še prejeti od Nemčije, je proračunjena na 50 milijard dinarjev. Ako se naši državi odpišejo vojni dolgovi, bi to znašalo nekega 15 milijard dinarjev, tako da bi naša država trpela dejansko škodo 35 milijard Din. To je tako velika svota, da se ji Jugoslavija ne more kratkomalo odpovedati, marveč mora zahtevati, da ji velesile na drugi strani oskrbijo primerno gospodarsko pomoč. Angleški ministrski predsednik Macdonald je zastopnika naše države v Lozani, ko mu je predložil škodo in stanje naše države, potolažil z jesensko svetovno gospodarsko konferenco, ki bo svojo pozornost in naklonjenost posvetila tudi malim državam. Je to tolažba, ki je nekaj vredna. Še več pa bo vredna ter bo tudi hasnovita, ko bo od besed prešlo do dejanj. Nad lozansko pogodbo bi se torej morali najbolj veseliti Nemci, ki so edini dobili in sicer veliko dobili. Pa tudi tamkaj zadovoljnost ni splošna. Narodni socialisti (hitlerjevci) izjavljajo, da pogodbi ne priznajo veljavnosti. Za nje je vse to premalo. Zadovoljni bi bili takrat, ko bi Nemčija zopet pridobila vse pokrajine, ki jih je vsled izgubljene vojne morala odstopiti zlasti Franciji in Poljski, ter

bi do zobov oborožena zopet stala pod hohencolernskim načelstvom. Poleg tega je sedanja Papenova vlada popolnoma pod vplivom pruskih veleposestnikov, ki zahtevajo povišanje carine za uvoz agrarnih pridelkov. To bi bil nov udarec za poljedelske države ter nova omejitev in ovira v razvoju svetovne trgovine.

Zaključna seja razorožitvene konference, ki je doživela popolen neuspeh, se bo vršila še tekom tega tedna.

Komunisti v Belgiji so bili zasnovali velikopotezno zaroto, koje cilj je bil: potom stavke vreči sedanji režim ter uvesti diktaturo proletarijata. Svoje zapupnike, katere so vodili francoski komunisti, so imeli po vsej Belgiji. V očigled komunistični nevarnosti je predlagala vlada uvedbo diktature, a je svoj predlog umaknila, ker so se mu uprle vse stranke z vladno vred. V stavki rudarjev in kovinarjev je nastal važen preokret, ker je dosežen med katoliškimi in socialističnimi organizacijami sporazum o skupnem postopanju. Obe organizaciji vplivata pomirjevalno na delavstvo in sta nastopali skupno proti divjanju komunistov.

Belgijska stavka je končana, ker je dosežen sporazum v rudarski in kovinski industriji.

Kmečka stranka zmagala pri volitvah na Romunskem. V nedeljo, dne 17. julija so se vršile v Romuniji državno-zborske volitve, ki so potekle v splošnem mirno ter v redu in so prinesle zmago kmečki stranki, ki je vodila volitve pod predsedstvom Vajde Vojvoda. Za volitve je bilo vloženih 846 list s 4721 kandidati za 387 mandatov. Po splošni sodbi bo dobila narodna kmečka stranka 62—66%, liberalci 14—16, stranka Julija Bratinaua 7—8, dr. Lupova kmečka stranka 3—4, narodna unija 2%. Nemci so se vezali z vladno kmečko stranko, Madžari so šli samostojno na volitve.

Vodja nemških fašistov Adolf Hitler se bo vozil v letalu po Nemčiji, da bode lahko hitreje prirejal v volilni borbi agitacijska zborovanja, ki so radi neprestanih spopadov med komunisti in Hitlerjevimi narodnimi socialisti zelo krvava.

Norveška in Danska se prepirata glede jugovzhodnega Grönlanda. Spor je že bil predložen stalnemu razsodišču v Haagu, a ga je rešila Norveška sama na ta način, da se je polastila spornih krajev, čeravno so priznale vse države, izjemši Norveško, Danski, da ima nadoblast nad celo Grönlandijo. Pretežno večino Grönlandije odeva večni led, ki je na mestih debel nad 100 metrov.

Katalonija dobila avtonomijo. Po daljši borbi se je vendarle posrečilo Kataloncem, da jim je osrednja vlada v Madridu podelila avtonomijo z glasovanjem 185 proti 75.

O sporu med Anglijo in Irsko radi odklonitve irskega parlamenta prisege zvestobe angleškemu kralju smo že več-

5.000.000. **Srečke**
za Katedralo dobrod. društva Sv. Vinka
v Beogradu
se dobi po povodu!
Dobitki: 2 x D 2.500.000, 2 x D 500.000,
10 x D 100.000, 100 x D 10.000.
Skupni dobitki: Din 8.000.000!
Cene srečk: 1/1 Din 100 1/2 50 1/4 25
Žrebanje: **31. avgusta 1932**
10.000

krat poročali. Angleži so se znosili nad Irce na ta način, da so uvedli s 15. julijem proti Irski carine. Odredba predvideva 20% carino na celo vrsto irskih uvoznih predmetov. Nanaša se predvsem na uvoz žive živine, mesa, perutnine, surovega masla in jaje, ki znaša 90% vsega irskega uvoza sploh.

Amerika dobi inflacijo. Ameriški kongres (parlament) je bil 17. julija odgoden do 1. septembra. Na zadnji seji sta dovolili obe zbornici narodnim bankam, da izdajajo svobodno papirnati denar proti kritju z vladnimi boni z nizkimi obrestmi na dobo treh let. Dovoljen je za 1 milijardo dolarjev razširjeni obtok papirnatega denarja. Dosedanji obtok bankovcev predstavlja vrednost 5695 milijonov dolarjev.

V Braziliji so doživeli zadnje dni nekrvavo revolucijo, koje izjalovljeni cilj je bil: odstop predsednika generala Varge in obnovitev ustave.

Jezuitov se bojijo. Namreč naši socialisti. Ker se bodo v Mariboru naselili jezuitje ter se v to svrhu vrši potrebna prezidava poslopja, odnosno gradba kapele, so se socialistična glasila začela radi tega razburjati. Najprej odklanjajo španske jezuite, najbrž radi internacionalne socialistične solidarnosti (mednarodne vzajemnosti). Ker so španski socialisti izgnali jezuite iz svoje dežele, kako bi jih naši mogli sprejeti! V svojem znanem socialističnem »svobodoumju« odklanjajo tudi slovenske jezuite. Meni svobodo, — drugomisljeniku pa nagobčnik na usta, to je socialistično stališče. Ako »Volksstimme« piše, da kulturne države prepovedujejo naseljevanje jezuitov, bi si dovolili vprašanje, ali Francija in Anglija, kjer so jezuiti naseljeni ter svobodno delujejo, nista kulturni državi?! Kar se naposled tiče izjave, da je redovniški poklic dandanes najsigurnejši med vsemi, ej, gospodje socialisti, kar prosite za sprejem v samostan! Če boste prišli z resnično spokorjenim duhom, se vam bodo samostanska vrata odprla.

Duhovniški naraščaj v Čehoslovaški. Po preobratu in ustanovitvi čehoslovaške države je val liberalizma, to je lažnjivega svobodoumja, zajel čehoslova-

ško javnost. V takem ozračju niso mogli vznikniti duhovniški poklici. Zavladalo je občutljivo pomanjkanje duhovščine. Zadnji dve leti pa se je število mladeničev, ki so se odločili za duhovniški poklic, izdatno pomnožilo. Danes ima Čehoslovaška 1003 katoliške bogoslovce, lanskega leta pa jih je bilo 752. V tem številu niso obseženi tisti bogoslovci, ki obiskujejo samostojna redovniška bogoslovja. Skupaj je na Čehoslovaškem 15 katoliških bogoslovnih visokih šol, od katerih so nekatere vseučeliške fakultete. Češke in moravske škofije imajo 611 bogoslovcev, med njimi 400 Čehov. V 6 slovaških bogoslovnih visokih šolah je 177 Slovakov in 44 Madžarov. V Prešovu in Užhorodu je 57 bogoslovcev-Rusinov, povečini iz Podkarpatske Rusije. V Prešovu je 1 bogoslovec Hrvat. V inozemstvu obiskuje visoke šole 85 bogoslovcev, in sicer 38 v Rimu, 20 pa v Strassburgu (povečini Slovaki). Da je Čehoslovaška v resnici kulturna država, ki ne reducira šolstva, se tudi vidi iz te statistike katoliških bogoslovnih visokih šol.

Škofa so suspendirali. To se je zgodilo v Španiji pod sedanjo framaonsko-socialistično vlado. Žrtev te vlade in njene svobodomiselnosti je postal dr. Lucian Platero, škof v Segoviji. Njegova krivda je v tem, da je izdal pastirski list, v katerem svari vernike pred civilnim zakonom, to je takšnim, ki se ne sklene pred cerkveno, marveč samo pred državno oblastjo. Takšen zakon je namreč sedanja vlada v Španiji vpeljala. Ko so »svobodomislec« na ministrskih sedežih doznali za ta pastirski list, so si ga naročili, da ga prečitajo. Ta svobodomiselnost gospoda je, ko je pastirski list prebrala, sklenila, da katoliškemu škofu ne gre tista svoboda, ki gre vsakemu framaonu, naprednjaku, socialistu, komunistu, da bi namreč smel imeti svoje prepričanje. Zato je minister pravde škofa suspendiral, to je, odvzel mu je plačo. Kaj ne da, ta liberalno — naprednjaško — socialistična gospoda v Španiji pa je res »svobodomiselnost! Če ne misliš tako kakor mi, pa ti jesti ne damo!

V katoliško Cerkev je vstopil anglikansko-protestantovski duhovnik dr. Viliam Orchard. Bil je sloveč anglikanski pisatelj in eden najboljših cerkvenih govornikov, ki jih ima anglikanski protestantizem. Ker se je dr. Orchard kot protestantovski pastor preveč približal katoliškim nazorom ter vpeljal v svojo cerkev obrede, ki so jako slični katoliškim, so ga njegovi protestantovski tovariši pri cerkvenih predstojnikih očrnil, češ, da je že v sumljivi sosesčini s katolicizmom. Dr. Orchard je nato zapustil Anglijo, šel v Rim ter tamkaj študiral katoliško bogoslovje. Pred nekaj dnevi je položil katoliško veroizpoved v roke p. Garziglie, ki vodi papeški vzhodni zavod v Rimu. Med došlimi pozdravi je tudi bil prisrčni brzoglavni pozdrav angleškega kardinala nadškofa Bournia.

Sv. pismo in najdbe. Na mnogoterih krajih Egipta, Palestine, Sirije in drugih dežel so bile najdene, odkrite ali izkopane razne stvari, ki dokazujejo, kako so poročila sv. pisma zgodovin-

sko resnična. V našem listu smo večkrat poročali o tem. Sporočili smo svojim bralcem, kaj so n. pr. učeni raziskovalci dognali o starih mestih Sodomi in Gomori, ki sta bila tamkaj, kjer je sedaj mrtvo morje; kaj se je izkopalo in našlo v razvalinah starega mesta Jerihe itd. Danes moremo čitateljem sporočiti o važni najdbi v Samariji. Iz sv. pisma je to mesto splošno znano. Razvaline tega starodavnega mesta, ki je bilo nekaj časa glavno mesto Judeje, je angleško-amerikanska znanstvena ekspedicija preiskovala. Nedavno se je tem učenjakom posrečilo izkopati nekaj slonokostenih plošč, ki izhajajo iz leta 800 pred Kristusom. Okrašene so z lotosovimi cvetkami, raznimi živalskimi podobami, pa tudi s podobami angelov. Te slonokostene table so egiptovskega izvora. Te plošče spadajo k »slonokosteni hiši«, ki jo omenja sv. pismo v 1. knjigi Kraljev (22, 33). Na eni teh plošč se nahaja ime Hazaela, kralja v Damasku, ki je vladal v dobi 850 do 800 pred Kristusom.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Dne 31. julija, 5. in 7. avgusta se bodo obhajale letos tukaj pri nas običajne svečanosti farnega patrona sv. Ožbalt, mogočnega priprošnjika pri Bogu za zdravje, srečo in blagoslov pri vseh panogah kmečke živinoreje. Vsakokrat se bo služilo več sv. maš s pridigami, slovenskimi in nemškimi; kajti šentožbaltsko romanje seže tja gor do rodne Lipnice in je starodavno, živahno, spodbudno, ko pa starejši romarji še kaj radi slišijo slovenske svete besede v molitvah, pridigah in v petju, v novejšem času pa še celo v telovskih procesijah.

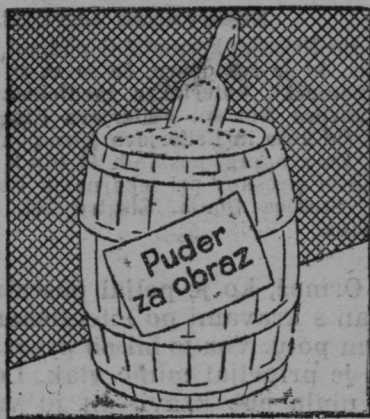
Sv. Marija v Puščavi. Cerkveno predstojništvo naznanja pobožnim romarjem in častilcem sv. Ane, da bomo praznovali ansko nedeljo v nedeljo pred sv. Ano dne 24. julija in ne dne 31. julija. Praznovanje godu samega dne 26. t. m. pa ostane neizpremenjeno.

Sv. Jožef nad Celjem. V Domu duhovnih vaj pri sv. Jožefu nad Celjem se bodo obhajale duhovne vaje za dekleta: 1. od 13. avgusta zvečer do 17. avgusta zjutraj. Priglasiti se je treba do 7. avgusta. 2. Od 7. septembra zvečer do 11. septembra zjutraj. Priglasiti se je treba do 28. avgusta. V kapeli »Doma duhovnih vaj« je zdaj sv. križev pot in oltar, kjer se opravlja sveta maša in kjer je Najsvetejše za časa duhovnih vaj. Vsa oskrbnina znaša 75 Din. Priložite znamko za odgovor.

Teharje pri Celju. Vsi častilci matere sv. Ane iz sosednjih župnij, posebno iz Celja ter Savinjske doline, se opozarjajo, da se bodo letos vršile slovesnosti pri cerkvi sv. Ane po sledečem redu: dne 24. julija lepa nedelja s procesijo, dne 26. julija god sv. Ane, dne 31. julija slovesno praznovanje godu svete Ane. Pridite, če Bog da lepo vreme, bo prav lepo. — župnijski urad Teharje.

Sv. Križ pri Belih vodah. Romarji, dne 26. julija, na god sv. Ane, obhaja romarska cerkev sv. Križa 70letnico posvetitve. Posvetil jo je nekaj tednov pred svojo smrtjo mož blagega spomina, svetniški škof Slomšek. Zato bo obenem 70letnica njegove smrti. V slovesnem govoru se bo tudi omenila njegova zadnja pesnitev, ki jo je on sam ob priliki posvetitve zapisal v spominsko knjigo. — Ob tej priliki bode tudi sestanek duhovnikov tovarišev. Sestanek bo vodil naš tovariš profesor Cajnkar.

Dijaki kongreganisti! Ne pozabite na dano besedo, da pridete na duhovne vaje, ki bodo

Bakterije žive v prahu!

Radi tega ne boste kupili Vašega pudra za obraz nikoli iz odprtega soda, ker bi bilo to nehygienično. Ravno tako nehygienične so zaprašene milne luske. Te prenašajo prah in bakterije v perilo in spravljajo v nevarnost Vašo kožo. Higijenični ovoj Luxa Vas varuje od tega, ker daje poroštvo, da so nežne milne luske res čiste in da ostanejo čiste.

se ne prodaja nikoli
odprt, temveč vedno
samo v poznanem
modrem ovoju

LxJ1-32

za pranje volne in svile

od 22. julija ob sedmih zvečer do 26. julija zjutraj. Nato sledi program kot je objavljen v »Naši zvezdi«. Zborovanje bo od 26 do 28. julija opoldne. Med nas bodo prišli tudi dijaki iz Koroške in iz vse Slovenije. Vršni se vse v Št. Vidu nad Ljubljano. Stan in hrano oskrbimo mi. — Vodstvo.

Prof. A. Rezman †.

Iz življenja in delovanja g. profesorja.

Dne 14. julija je presenetila Maribor žalostna vest, da je preminul nenadne smrti pri svojih starših v Peklu pri Poljčanah na počitnicah bivajoči mariborski profesor verouka na gimnaziji, g. Alojzij Rezman. Bil je komaj star 44 let in je podlegel mnogo — mnogo prezigodaj možganski kapi.

Blagopokojni se je rodil dne 12. junija 1888 v Poljčanah. Gimnazijo in bogoslovje je končal z odličnim uspehom v Mariboru. Kaplanoval je v Ljutomeru, odkoder je prišel za kornega vikarja v Maribor. Med vojno je bil vojni kurat na fronti. Po vrnitvi iz vojne je bil še nekaj let stolni kaplan in katehet na meščanski šoli v Mariboru. Po smrti nezabnega g. profesorja dr. A. Medveda

je prevzel g. Rezman podučevanje verouka na mariborski klasični gimnaziji leta 1925. Priljubljen med dijaštvom kot učitelj ter vzgojitelj je oskrbel marsikateremu študentu hrano pri radodarnih ljudeh in je mnogo najbolj revnih podpiral iz lastnega žepa. Bil je oče dijaških organizacij krščanskega svetovnega nazora. Celotno vrsto let je deloval kot odbornik v bivši orlovski podzvezi v Mariboru. Velike so njegove zasluge na polju neumornega dela pri prosvetnih prireditvah in to posebno za fantovsko mladino. Kmečkim fantom, dekletom in tudi delavcem bo ostal v trajno hvaležnem spominu, ker je bil duša dela pri tako sijajno uspeh mladinskih dnevih leta 1925, pri kmečkih leta 1926 in delavskih leta 1927. Pri omenjenih naših največjih prireditvah v obmejnem Mariboru je bila vsa vnaša organizacija njegovo delo.

Rajni g. profesor je bil vedno vesele, živahne narave, izredno nadarjen, priljubljen pri stanovskih tovariših in sploh vseh, ki so poznali njegovo blago in za vse dobro vneto srce. Izredno je ljubil svojega že 70letnega očeta in ravno toliko staro mater. V počitnicah in ob prostem času je najrajši bival doma v Poljčanah in skazoval hvaležnost svojim blagim staršem.

Vsestransko zaslužnemu g. profesorju ostani ohranjen med dijaštvom, med

našo slovenskoš: jersko kmečko mladino, med tovariši, znanci in prijatelji časten in trajno vaježen spomin, žalujočemu očetu in materi naše iskreno sožalje radi veliko prerane izgube nad vse dobrega sina edinca!

Pogreb.

Pogreb g. profesorja se je vršil v soboto, dne 16. julija od hiše žalosti na hribčku v domačo župno cerkev v Poljčanah in na pokopališče. Spreveda, katerega je vodil ob spremstvu 57 duhovnikov mariborski g. stolni župnik msgr. Umek, se je udeležilo poleg ljudskih množic zelo veliko dostojanstvenikov iz Maribora, visokošolcev in dijakov. Na prižnici se je poslovil od rajnega g. dekan Ozimič, sv. mašo zadušnico je opravil domači g. župnik Cilenšek, ob odprtem grobu so govorili: g. monsignor Umek, gimnazijski ravnatelj dr. Tominšek in urednik dr. Vatovec. Poslovilne žalostinke je zapelo domače pevsko društvo »Zvon«.

Zasluzena kazen za več požigov. Dne 12. julija je odgovarjal pred mariborskim kazenskim senatom 31letni posestnik in bivši pismonoša Franc Paulič iz Radehove pri Št. Lenartu v Slov. gor., ker je požgal lani meseca decembra iz maščevanja petim posestnikom več poslopij. Izsleditev požigalca je bila zelo težavna in se je končno nepridiprav sam izdal in pod tezo dokazov tudi priznal, da je požigal, da bi se maščeval radi raznih pravic in preprirov. Paulič, ki je povzročil nad pol milijona dinarjev škode, je bil obsojen na 15 let težke ječe in na trajno zgubo državljanskih pravic.

Vlom z obilnim plenom. Med Viltušem in Kamnico v Bresternici pri Mariboru stoji ob cesti nekak gradič, kateremu pravijo Trojanek in je last mariborskega odvetnika Blankeja. Gradič je lepo opremljen in služi kot letno bivališče premožne rodbine. V noči od 11. na 12. julija so obiskali Trojanek neznani vlomilci, ki so odnesli: vso posteljnino, več oblek, srebrno namizno orodje in še razne druge vrednostne predmete. Ko so izvršili svoj posel, so zakrili z oмотi električne luči in pili, rajajoč krog mize v jedilni sobi. Čutili so se varne, ker je gradič sicer ob cesti, a na samem in stanuje viničar dalje proč v viničariji. Blanke je hudo oškodovan, vendar je zavarovan za slučaj vloma.

Dve strehi zgoreli. V noči dne 14. julija je začela iz nepojasnjenega vzroka goreti streha na hiši posestnika Antona Breganta v Ruperčah v župniji Sv. Peter pri Mariboru. Ogenj je preskočil tudi na streho hleva. Hitro pribrzeli gasilci iz Maribora in Pobrežja so s svojima motorkoma naglo pogasili ogenj in sta zgoreli le strehi na obeh poslopih.

Velika sreča v smrtni nevarnosti. — Dne 14. julija zjutraj je vozil vlak Maribor—Kotoriba s polno paro iz posta-

NEGOVANJE LEPOTE.

na medicinsko-kozmetični podlagi, to je nova smer, ki je res dobra, če se za to vporablja pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska Bavovina.

je Ormož, ko je peljal posestnik Keček Ivan s kravami po loteršiškem prehodnem potu. Voz je bil ob progi baš tedaj, ko je pripeljal mimo vlak. Lokomotiva je ubila obe kravi in ju vrgla daleč proč. Voznik je še skočil z voza v zadnjem trenutku. Do nesreče, ki le slučajno ni zahtevala človeške žrtve, je došlo radi tega, ker je delalo na progi več delavcev in je Keček prezrl prihod vlaka.

Smrten zaključek prepira med tastom in zetom. Alojz Škrinjar, posest-

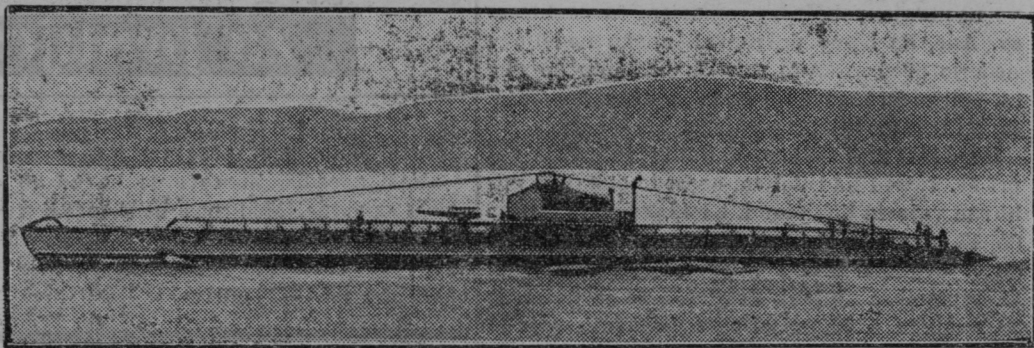
nik v Središču ob Dravi, je živel v prepiru s svojim zetom Antonom Ribičem iz Obreža. Dne 12. julija pa je končal ta prepir med obema s smrtjo tasta, ker ga je lopnil zet trikrat tako s kolom po glavi, da je Škrinjar obležal z zdrobljeno lobanjo mrtev. Ribič se izgovarja s silobranom, češ, da ga je tast napadel s starim bajonetom. Preiskava bo že dognala, kedo da nosi pretežno krivdo na tako žalostnem dejanju.

Neznana žrtev na železniški progi.

Dne 12. julija zvečer je povozila lokomotiva iz Čakovca blizu postaje Središče neznanca in ga tako razmesarila, da sta ležali roka in noga proč od trupa. Povoženi je star kakih 30 let, v delavski obleki in ima na levi roki utetovirani črki I. P. in letnico 1901—1921-22. Še ni dognano, ali gre v tem slučaju za samomor ali za nesrečo. Kedo je povoženi nesrečnež, so dognali. Gre za po-

Amerikanska letalca Mattern in Griffin po preletu Atlantskega Oceana v 19 urah na letališču v Berlinu. Letalcema se je pokvarilo letalo ob rusko-poljski meji in se jima je izjalovil polet okrog sveta.

Francoska podmornica »Prometej«, ki se je potopila pred kratkem na poskusnji vožnji in se je zadušilo v njej nad 60 mož posadke.

Stavka v Belgiji. Orožniki ščitijo javna poslopja.

sestnika Jožefa Pokrivača iz Koga pri Središču. V prepiru s svojo ženo je zagrozil, da bo že napravil konec svojemu življenju. Nesrečni oče zapušča poleg žene še pet otrok.

Utonil pri kopanju. Da bi se ohladil od vročine, se je podal Ignacij Košak v Muro pri železniškem mostu pri Murskem Središču. Ni znal plavati, zašel je v globokejši tolmun in utonil. Mura ga je naplavila že drugi dan v Petišovcih.

Splavarji, pozor! Od 15. t. m. do konca oktobra t. l. bodo na Dravi in sicer med obema ptujskima mostoma in 500 metrov od železniškega mostu navzdol vojaške vaje. V tem prostoru je zabranjena vožnja in sicer ob delavnikih od 5.30 do 11.30 in od 15. do 19. ure. Straža bo postavljena 1300 m od lesenega mosta navzgor na desnem bregu in bode imela rdeče-belo signalno ploščo. Splavarji in drugi morajo, čim opazijo signalno ploščo, pristati in sicer najmanj v razdalji 300 m navzgor Drave. Od 1. septembra do konca oktobra bodo tudi nočne vaje ter je od 21. do 2. ure v že omenjenem prostoru vsak promet zabranjen. Ob nedeljah se vojaške vaje ne vršijo in je plovba popolnoma prosta. Odgovornost za morebitno nesrečo nosi splavar oziroma lastnik plovbe.

Neznanega utopljenca je naplavila Drava v Spuhlji pri Ptuj. Gre za 50—60 let starega moškega, ki je moral že biti dalje časa v vodi. Radi ran na glavi je bil sodno raztelesen, a so dognali, da se je obtokel vsled butanja ob skalovje.

Neznan mladenič se je pogнал v obupu v noči dne 13. julija z mosta v Ptuj v Dravo in utonil.

Mlada žrtev noža. 21letni posestniški sin Jernej Golf in posestnik Štefan Hostnik, oba od Sv. Trojice v Haložah, sta pila v vinotoču dne 12. julija z žensko družbo v Dražencih pri Ptuj. Ko se je odpravil na večer Golf proti domu, je stopil Hostnik za njim in ga sunil z nožem trikrat v prsa. Z enim sunkom je bil mladenič zadet naravnost v srce in je obležal mrtev. Ubijalec je nato pobegnil s svojim dekletom proti Lancovi vasi, kjer ga je zagrabil posestnik Ivan Kranjc in ga odpeljal s pomočjo župana Koreta v Dražence, kjer so že bili orožniki, ki so odgnali surovino v ptujske zapore. Uboj je pripisovati sovražstvu.

Dva zabojljaja z nožem. V prepiru in pijanem stanju je zabodel z nožem Iv. Lednik v roko in 26letnega posestniškega sina Ivana Vodovnika iz Lepe njive pri Mozirju. Ranjenca so prepekljali v celjsko bolnico.

Težko je ponesrečil v Trbovljah rudar Andrej Bončar. Cela plast premoga se je usula po njem in mu je zmečkala desno nogo v stopalu.

Smrt slovenskega vseučilišnega profesorja. Profesor na ljubljanskem vseučilišču g. dr. Fran Jesenko je dne 14. julija podlegel v ljubljanski splošni bolnici poškodbam, ki jih je dobil dne 12. t. m. popoldne pri padcu nad izvirom Savice.

Iz Save so potegnili pri Hrastniku 66 letnega hlapca Jerneja Kranjca.

Žrtev neprevidnega ravnanja z orožjem. 26letni posestnik Franc Macedon

v Orešju pri Šarjetu na Dolenjskem je snažil lovsko puško in ni znal, da je v njej naboj. Orožje se je nenadoma sprožilo in neprevidnež je obležal mrtev s prestreljenimi prsi.

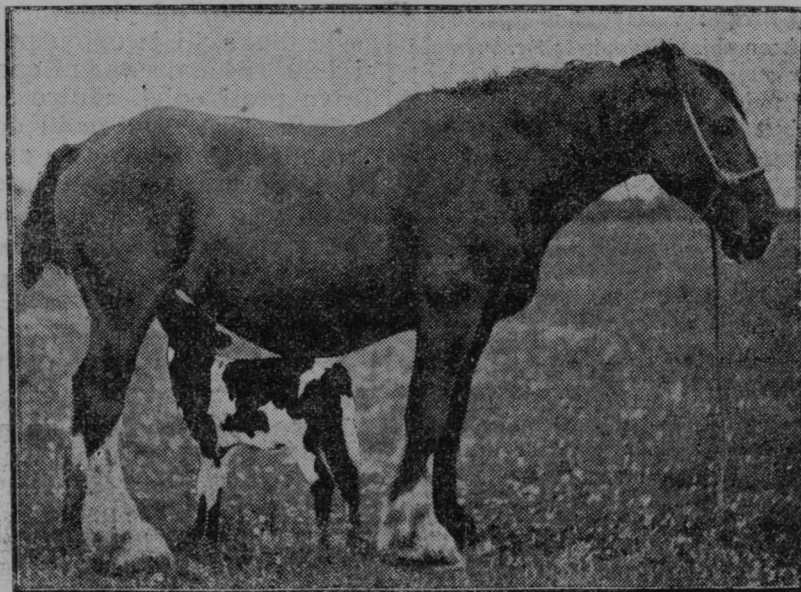
Dva nevarna vlomilca in tatova pod ključem. Orožniki v Kranju so zaprli nevarna vlomilca in tatova osebah: Viljema Kodelje in 27letnega Julija Golciba, ki je doma iz Trsta, pristojen pa v Št. Rupert na Dolenjsko.

Smrtna nesreča Tomaža Bat'e. Dne 12. julija, ob 6. uri zjutraj, se je hotel odpeljati v svojem letalu v bližini letališča Otrokovice pri Zlinu na Moravskem tamošnji veleindustrijalec Tom. Bat'a v Švico. Kmalu za tem, ko se je dvignil v družbi pilota 700 m visoko, je treščilo letalo na tla. Pilot je bil pri priči mrtev, Bat'a pa je izdihnil pri

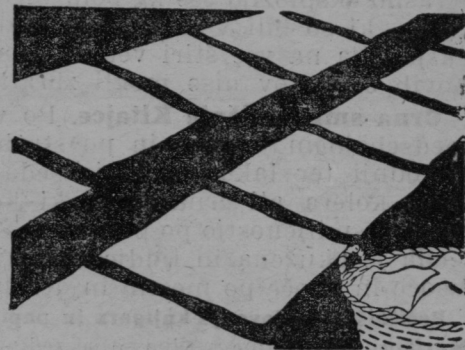
Z letalom smrtno ponesrečeni češki veleindustrijalec Bata.

prevozu v bolnico. Zapušča ženo in 19letnega sina, ki se je mudil v Švici in k njemu je bil namenjen smrtno ponesrečeni oče. Tomaž Bata je bil rojen l. 1876 v Zlinu na Moravskem kot sin čevljarkega mojstra. Kot mlad čevljar je prodajal svojo robo po sejnih. Leta 1894 je ustanovil tvornico za izdelovanje čevljev in po proučitvi čevljarke industrije v Ameriki in v Nemčiji je začel ob začetku svetovne vojne izdelovati vojaške čevlje. Leta 1917 je

Redka prikazen: kobilica sesa tele.

"Belo ko sneg je
-perilo!" - kadar je
oprano z Gazelo!

TERPENTINOVNO - MILO

GAZELA

pere res lepo belo

svoje podjetje v Zlinu tako povzdignil, da je izgotovil dnevno s 4000 delavci 10 tisoč parov. V zlinških tvornicah je bilo koncem lanskega leta zaposlenih 16 tisoč delavcev in je dajalo 32 tvornic dnevno 100.000 parov. Batovi čevlji so bili razširjeni po celi Evropi in jih je kupovala radi nizke cene rada gospoda in priprosti ljudje. Bata je bil dobro znan tudi naročnikom ter čitateljem »Slovenskega Gospodarja«, saj so bili njegovi veliki oglasi skoraj v vsaki številki. Treba o pokojnem še to povdariti, da so bili v njegovih podjetjih delavci udeleženi pri razdelitvi dobička po enoletnem zadovoljivem delu. Polovica dobička se je vpisala na račun ter obrestovala z 10 odstotki letno. Bil je tudi velik nasprotnik alkohola in brezmejne pušenja. Za svoje delavstvo je skrbel vzorno z ustanovitvijo raznih socialnih naprav. Nekaj dni pred nesrečo je kakor v zli slutnji rekel ženi in svojim ožjim sodelavcem: »Ako bi se mi zgodila nesreča, ostanite še eno leto skupaj ter delajte v mojem duhu kakor dosedaj. Še le po enem letu, ako bi videli, da ne morete več dalje, se

razidite.« Blagemu pokojniku ostani časten in hvaležen spomin!

Veliko francosko bojno letalo je ponesrečilo te dni pri vežbanju v francoskem Maroku v severni Afriki. Na gorečem aeroplanu se je vnelo v zraku s strašno eksplozijo 280 kg bomb. Tri oficirje, ki so bili v letalu, je raznesla eksplozija na vse štiri vetrove, da njihovih ostankov niso mogli zbrati.

Črna smrt uničuje Kitajce. Po vojni, medsebojnem klanju in po strahoviti povodnji ter lakoti uničuje sedaj Kitajce kolera ali črna smrt, ki kosi z vso neusmiljenostjo po pokrajini Šansi. Voda je okužena in ljudje umirajo na tisoče in tisoče po mestih in deželi.

Počitniško poslovanje knjigar in papirnic v Mariboru. Podpisane tvrdke so se zedinile, da bo njih poslovanje sedaj v šolskih počitnicah in sicer pričenši z 18. t. m. ter do vključno dne 26. avgusta t. l., od 7.45 od 12.30 ter od 15. do 19. ure. Izvzete so sobote ter mariborski teden od 6. do 15. avgusta. — Zlata Brišnik. — Tiskarna sv. Cirila. — Heinz W. — Novak F. — Platzer A. — Sax Hinko. — Scheidbach I. — Tiskovna zadruga. — Weixl V.

Dr. Klara Kukovec ordinira zopet v Mariboru, Krekova ulica 18, predpoldne od 9. do 11. ure, popoldne od 2. do 4. ure. 843

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Čeranič. — Najmodernejše urejen za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, žarnica »Hala«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmerne. 332

Priporočamo Vam v nakup, manufakturnega blaga splošno priljubljene in renomirane tvrdke **Valentin Hladin, Celje.** Trgovina se nahaja v Prešernovi ulici poleg Marijine cerkve na eni izmed najživahnějšíh točk mesta. Blago je radi stalno naraščajočega prometa vedno sveže v lepih novomodnih vzorcih. Gg. trgovci in čč. gg. duhovščina engros cene. 807

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov solnca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkujočih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za vnaprejš poslanih 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sv. Primož-Brezje: V številki našega lista z dne 6. julija smo objavili dopis iz Sv. Primož-Brezja, ki ne odgovarja resnici. Dopisnik se je torej zlagal. Menda ima veselje, če more lagati. Lagati in krasti sta dve dejanji, ki sta si slični in sorodni. Lažnjivcu gre preziranje!

Oj, te opice!

»Jutru« so kar prirastle k srcu, to pa najbrž radi pod in nadzavestnega spomina na sorodnost s pračloveškim tipom. List za slovensko naprednjaško inteligenco jim svoje predale pogosto in prav na široko odpira, hoteč opice inštalirati kot roditeljske prednike človeškega rodu. Dozdaj se mu ta inštalacija ni posrečila in se tudi ne bo kljub vsej dobri volji, ki jo kaže »Jutro« pri tem človekoljubnem — namreč za opice — početju. »Dober namen«, ki ga pri tem

ima »Jutro«, mu tudi dosledno pomaga preko velike slabosti takozvanih »dokazov«, ki so tako črvivi in zanič, da je proti njim najbolj črviva jabolka še vzoren sad. Nedavno je »Jutro« poročalo o nekih kosteh, ki so bile najdene na otoku Javi in ki naj bi bile kosti opičjega človeka — tega tako zaželenega ideala vseh onih, ki nočejo verovati, da je človek stvarjen od Boga. Te kosti so ostale brez pomena in veljave za omenjeno inštalacijo roditeljskih prednikov človeškega rodu. V svoji številki z dne 13. jul. sega »Jutro« po drugem inštalacijskem sredstvu. Iztaknjena je namreč bila ne od »Jutra«, marveč od holandskega profesorja Bernelot-Moensa v pomorskem mestu Nici neka gospodična, ki je takorekoč »pračlovekova sestra«. Ima lep obraz, visoko postavo, fine, bele roke in normalne noge. Dotod bi torej bil pračlovek prav fin človek. Kar pa sledi, ni več tako fino. Ona lepotica v Nici je namreč pokrita od ramen do kolen z gosto dlako. To je za lepotico po sedanjih človeških pojmihi, ki so seveda že visoko nad pračlovekovimi, precejšnja smola, ako ji ta gosta dlaka gre do srca, ki bije pod to dlako. Holandski profesor, ki, kakor pravi »Jutro«, hodi po svetu in »opazuje človeške tipe, da bi našel v njih značilne črte, ki vežejo današnje človeštvo preko tisočletij s pračloveškim tipom«, se je takoj zagledal v to dlako! Ugotovil je, da kaže vse svojske znake opičje površine. Takšni pojavi so po mnenju tega profesorja možni le zato, ker je človeštvo nekoč izgledalo vse drugače nego danes in je bila doba, ko se ni dosti razlikovalo od opičjih sorodnikov. Dotod smo po »Jutru« onemu holandskemu profesorju dali besedo. Sedaj pa si dovolimo mi, ki ne verujemo v opičjo teorijo, za katero se »Jutro« toliko zanima in zavzema, ne verujemo radi tega, ker verujemo v Boga — Stvarnika, eno besedo nasloviti na »Jutro«. Ali se ne rodijo dostiokrat človeški otroci, ki izgledajo drugače nego današnji človek, abnormalni (nepravilni), izkaženi tipi? Dostikrat se je dogodilo ter se dogaja, da se kak človeški otrok rodi s telečjo glavo. Ali se sme iz tega sklepati, da je pračlovek tudi nosil telečjo glavo, da so potemtakem krave roditeljske prednice človeškega rodu?! Če ta sklep ni dovoljen, zakaj pa je dovoljen sklep od goste dlake, ki je opičji podobna? To bi bilo neznanstveno zapostavljanje krave proti opici. »Jutro«, le junaško in brez ozira na levo in desno naprej po potu takšne »vede in znanosti«, ki bo našo naprednjaško inteligenco sigurno pripeljala na višek kulture!

Vzorno vzrejevališče za perutnino si je uredil v Razvanju pri Mariboru v takozvanem Pohorskem dvoru Švicar g. Kuhn. Že obstoječe naprave je letos razširil in ima po kokošnjakih nad 1000 komadov perutnine prostora. G. Kuhn posedla tudi tri umetna vališča in je njegova dobičkanosna kokošjereja naj-

večja in najbolj napredno urejena v celi dravski banovini. Upati je, da bo Kuhnov dober vzgled spodbudno vplival na sosede in na vse one, ki se zanimajo za kokošjerejo in si bodo ogledali ob priliki obiska Maribora to po švicarskem vzorcu urejeno vzrejevališče.

Mesec in setev. Agrarna družba proizvaja v Bengaliji v Indiji vpliv meseca in planetov na setev. Indijski kmet je kakor kmet po ostalem svetu trdno prepričan, da takšen vpliv obstoji, sedaj pa ga hočejo raziskati še znanstveno. Doselej so ugotovili, da je dal grah, če so ga posadili dva dni pred ščipom, dva in polkrat večji pridelek nego če so ga sadili dva dni pred mlajem. Fižol je dal polovico več pridelka, paradižniki dvakrat toliko itd. Raziskovalci menijo, da mora to biti v zvezi z večjo vlago, ki vlada v zraku ob času ščipa. Preiskati hočejo tudi to, zakaj postanejo jagode slajše, če rastejo poleg smrek ali rožnih grmov.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 16. julija so pripeljali špeharji 11 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12 do 13 Din 1 kg slanina istotako. Kmetje so pripeljali 14 voz sena po 60—65, 3 slame po 45—55, 8 voz krompirja po 1.50—2, 6 čebule po 5, česen 8—10, zeljna glava 1—3, kumarce 1—4. Na trgu so bili trije vozi zelenjave iz Čakovca in Vavrzdina, se je vse prodalo. Zelena paprika 0.50, hren 6—8, karfižola 1—2, ohrovt 0.50—2, kisl zelje 3—4, buče 2—3, paradižniki 8—10, endivija 0.50—1, glavната solata 0.50—1, gobe 1—2. Borovnice 1—1.50, maline 6, grozdčije 4, črešnje 6—8, marelice 14—18, hruške 8—10, breskve 14—18. Pšenica 1.50—1.75, rž 1.75, ječmen 1.50, oves 1—1.25, kuruza 1.50, proso 1.75, ajda 1.25, fižol 2.50, grah luščen 3—4. Kokoš 20—30, piščanci 20—60, raca 15—20, gos 30—45. Celi orehi 5, luščeni 16—18, mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 20—26, jajca 0.50—0.75, med 14—20.

Mariborski živinski sejem 12. julija 1932. Prignanih je bilo 17 konjev, 28 bikov, 270 volov, 459 krav in 30 telet, skupaj 804 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 4 Din, poldebeli voli od 2.50 do 2.75 Din, plemenski voli od 1.50 do 2 Din, biki za klanje od 2 do 2.25 Din, klavne krave debele od 2.25 do 2.50 Din, plemenske krave od 1.50 do 2.25 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 2 do 2.50 Din, breje krave od 2 do 2.50 Din, mlada živina od 2.25 do 3.50 D, teleta od 3 do 4 Din. Prodanih je bilo 290 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 15. jul. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 177 svinj in so bile cene sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 60 do 100 Din, 7—9 tednov stari 150 do 200 Din, 3—4 mesece 250 do 300 D, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 460 do 500 Din, 1 leto stari 600 do 650 Din, 1 kg žive teže 6.50 do 7.50 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodalo se je 95 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, II. vrste od 6 do 8 Din, meso od bikov, krav in telic od 4 do 6 Din, telečje meso I. vrste od 10 do 12 Din, II. vrste od 6 do 8 Din, svinjsko meso sveže od 10 do 16 Din.

Romanje štajerskih Slovencev na Brezje!

Romanje, ki je bilo nameravano za julij, se vrši v dne 7., 8. in 9. avgusta tega leta. Polovična vožnja je sedaj dovoljena. Župni uradi v lavantinski škofiji prejmejo te dni okrožnico, da zberejo prijave. Čas prijave je zaradi nujnosti zelo kratek, samo do 28. tega meseca. Dne 31. julija tega leta mora pripravljalni odbor že prijaviti število udeležencev! Vljudno zato prosimo že danes, da p. n. župni uradi točno določijo prijave.

PRIPRAVLJALNI ODBOR.

Jubilej parnika.

Ko je predal pred 125 leti Amerikane Robert Fulton prvi parnik prometu in se je peljal po reki Hudson iz New Yorka v Albany, so ga nazvali »očeta paroplovbe«, kakor se je oprijelo pozneje Angleža Stephensona ime »oče železniškega prometa«. Pravzaprav pa ni ustvaril Fulton prav nič novega, ampak je samo staro srečno dokončal, kar je preizkušala že cela vrsta prednikov — brez uspeha.

Fulton se je začel baviti s tehničnimi načrti v poznejšem življenju, prvotni njegov poklic je bilo slikarstvo. Z umetniškimi nameni in cilji je prišel l. 1800 v Paris, kjer je začel kazati veliko zanimanje za gradbo ladij in torpednih čolnov. Njegove priprave za izgotovitev parnika so bile končane, ko je izjavil ameriški poslanik v Parizu, da bo on plačal stroške. Čoln je bil gotov in na obče občudovanje tisočere množice radovednih Parižanov se je vozil Fulton leta 1803 po reki Seini s pogonom pare sem in tja. Prvi parniki niso bili na vijak, katerega je izumil Ressel, ampak na kolesa, ki so gonila ladjo z veslanjem.

Fultonov prvi parni čoln se je vsled teže stroja preko sredine prelomil. Prvotno dosežena brzina ni bila večja nego pri jadrnici.

Večji uspehi nego v Parizu je žel Fulton v Ameriki. Na Angleškem si je pustil napraviti pri Boulton in Watt trvd-

ki parni stroj, katerega so montirali v njujorški ladjedelnici na trdno zgrajeno ladjo, katero je imenoval Foulton po domovini onega, ki ga je zalagal z denarjem, »Clermont«. Ladja je bila dolga 40,5 m, široka 5,5 m, je odrivala 180 ton vode in parni stroj je proizvajal 20 konjskih sil.

Prve vožnje se je lotil Fultonov prvi parnik dne 17. avgusta 1807. Dolžina te vožnje je znašala 150 angleških milj, ki je bila srečno zmagana v 32 urah v kljub močnemu nasprotnemu vetru.

Gledalci so bili nepopisno navdušeni, ker je pred uspehim poskusom Fultona vse zasmehovalo. Poročilo o prvi vožnji Fultonovega parnika se je glasilo: »Kakor so obmetavali Kolumba pred odkritjem Amerike z zasmehovanjem, ravnotako je bil proglašen Fulton pred vožnjo po reki Hudson za norca. Prvi parnik je bil glede zunanosti lep, izvzemši stroj ter dimnike, ki so bili nerodni in nenavadno strahovita prikazen. Veslaška kolesa ob obeh straneh ladje so bila opremljena z velikimi lopatami in so pri vsakem obratu pošteno poškopila krov parnika.

Fulton je pustil pod kotli zakuriti, začel se je valiti dim iz obeh dimnikov. Dvignili so sidro, kolesi sta pričeli delovati, ogenj so vzdrževali s suhimi smrekovimi poleni, ki so valila pri dreganju skozi dimnik cele oblake isker visoko v zrak. Ognjeniška prikazen z vednim pomikanjem naprej proti toku reke, stokanje težavno delujočega stroja — vse to je plašilo mornarje, ki še do

tedaj niti čuli niso, kaj še videli, da bi zamogla ladja tudi brez vetra naprej.

Amerika je Fultonov parnik »Clermont« takoj po posrečeni prvi vožnji predala prometu na razdaljo: New York — Albany. V kratkem je bil naval potnikov na parnik tako velik, da so ga morali podaljšati in razširiti. Leta 1812 so gradili že 50 parnikov in leta 1840 je vozilo po severnoameriškem veletoku Mississippi 1000 parnikov na kolesa.

DEKLIŠKI SHOD V NAZARJU.

V Nazarju, v prelepi cerkvi Marijini, ki kraljuje nad Zgornjo Savinjsko dolino, bo v nedeljo, 7. avgusta, velik dekliški shod. Njegov namen je: povodom sedemdesetletnice smrti škofa Slomškega obnoviti med slovensko mladino vzgojna in življenjska načela velikega učenika našega ljudstva. Cerkevna govora imata preč. g. kanonik Časl in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Hohnjec. Na izvincerkvenem zborovanju govori gospa ravnateljica Antonija Štupca. Dekleta Savinjske doline, dobro pripravite ta svoj shod! Začetek cerkv. prireditve ob 10. uri popoldne.

Krščanska ženska zveza v Mariboru naznaja cenjenemu občinstvu, da priredi v nedeljo, dne 7. avgusta v Mariboru na Trgu Svobode veliko dobrodelno tombolo v prid »Domu revežev«.

Hoče. Po precej dolgem molku se tudi h. čani spet enkrat oglasimo. V nedeljo dne 24. t.

Božja sodba pri beduinih.

Poskus s pomočjo ognja je že od nekdaj pri arabskih plemenih bistveni del sodnega postopanja, katerega so se poslužili na osumljenih pred kratkem ob priliki obravnave uboja. Pri spopadu med beduinskimi plemeni je bil en mož ubit. Sorodniki ubitega so zahtevali denar za prelito kri in radi tega se je sestalo sodišče plemena v Mazaru v južni Prekojordaniji v sv. deželi. Kateri od osumljenih bi naj bil v resnici ubijalec? Glede odločitve v spornem vprašanju je odredilo sodišče poskus z ognjem in naročilo šejku,

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

30

(Dalje.)

Topliškov Miha je pojasnjeval pozneje doma šepet na to plat, da je priznal visoko vredni gospod kot star bojevnik Pavlu, da je pri zlatem plenu taisti prvi, ki prej pride. Starec je že poznal iz bridke izkušnje Nemce in radi tega jih je prehitel, da bi lahko nagradil z zlatom: Boga, Majko božjo in rešitelja Siska — viteza Pavla. Kakor je Bog v nebesih, je zatrjeval večkrat mladi Toplišek, je plačal blagi pokojnik lesičke orožarje s pravim turškim zlatom. Pavel je prejel toliko zlatnikov in dragih kamnov, kolikor jih je bilo treba v zahvalo slovenski Materi božji za zmago, rešitev Siska in hrvatsko-slovenskih dežel. Marijina nagrada je bil: zlat prstan z draguljem, zlata krona in zlato žezlo.

Proslava ene najslavnejših zmag nad Turki v zaplenjenem taboru in v Sisku je bila skraja res ganljiva. Sčasom je postajala vedno bolj bur-

na in slednjič bi se še bili visoki gospodje skoro med seboj sprli po stari navadi radi plena in prilasčanja glavnih zaslug na zmagi. Prepričani vojskovodij in vitezov so prekinili kranjski vojaki. Celo noč so plenili utonele Turčine, katere je izmetavala reka. Pri tem poslu so zadeli tudi na trupli Hasan paše in Memibega. Potegnili so ju iz vode in prinesli generalu Andreju Turjaškemu. Krščanska vojska je pokopala Hasana na lepem kraju na ravni pri Sisku. V noči pa so se prikradli Turčini, izkopali priljubljenega vojskovodjo in ga prepeljali v Banjaluko.

Nad dva dni je rajala krščanska vojska krog Siska in nato odkorakala proti Zagrebu, kjer se je nadaljevala proslava.

Vitez Pavel je videl in se prepričal na lastne oči že par ur po odločilni bitki, da visi na kristjanskih poveljnikih in vitezi marsikaj nekrščanskega. Vsak si je lastil največ zaslug, vsak je hotel imeti največji delež na plenu. Kanonik Gjurak je imel čisto prav s trditvijo, da je zavist med kristjani večja nego med mohamedani!

m. priredi naš pevski odsek prosvetnega društva pod vodstvom našega vztrajnega organista g. Furlana svojo pevsko akademijo. Na sporedu so: spevoigra »Srce in denar«, razni šaljivi kupleti in pevski nastopi domačega pevškega zbora. Ker bo to za nas Hočane zopet nekaj novega, zato ne bomo zamudili te lepe prilike. Vabimo tudi sosede, da bodo videli, da tudi v Hočah znamo kaj lepega pripraviti!

Št. IIj v Slov. goricah. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo vprizori dne 24. julija 1932 ob 3. uri popoldne v Slovenskem domu lepo in zanimivo igro v treh dejanjih »Prisegam«. Vsi ljubitelji lepe igre vljudno vabljeni. Odbor.

*

Sijajna Slomškova proslava v Šmarju.

Da bo šmarska dekanija dostojno proslavila sedemdesetletnico smrti svojega največjega rojaka, škofa Slomškega, smo pričakovali. Da pa bo ta proslava tako velika in vprav sijajna, se nismo nadejali. Udeležba je bila ogromna. Dolg spreved deklet se je vil z društvenimi zastavami na čelu in z godbo iz šmarskega trga na hrib sv. Roka. Vprav presenečeni so bili tisti, ki so menili, da bo poset bolj majhen. Pa so prišle mladenke iz vseh župnij šmarske dekanije in tudi iz sosednjih krajev. Vse krščanske dekliške organizacije so bile številno zastopane. Ako bi hoteli udeležbo podrobno oceniti, ne vemo, kateremu kraju bi morali dati prednost. Čast zavednim slovenskim krščanskim dekletom! V trgu je udeležinke pozdravil lepo zgrajen slavolok z napisom: »Slovenski narod — Marijin narod«, na hribu sv. Roka pa drug slavolok s pomenljivim Slomškovim izrekom. Vrli fantje so tudi postavili mlaje. Pri sv. Roku se je najprej vršila procesija z Najsvetejšim. Tako velike udeležbe pri procesiji pri sv. Roku ljudje ne pomnijo. Slomškove proslave so se namreč udeležili v prav velikem številu tudi možje in fantje, čeprav je bila prireditev v prvi vrsti namenjena

članicam naših dekliških organizacij. Preč. g. kanonik Časl, škofijski voditelj Marijinih družb, je vodil procesijo ter tudi opravil slovesno sveto mašo. Pridiga je morala biti zunaj cerkve. Ako bi bila v cerkvi, niti tretji del udeležencev ne bi bil mogel biti prisoten. Govoril je v poljudnih besedah predsednik Prosvetne zveze dr. Hohnjec. Njegov govor je sličil šopku cvetlic, zbranih in sestavljenih iz samih Slomškovih misli, izrekov, načel in navodil. Naj bi ta duhovni šopek, ki ga je predsednik Prosvetne zveze poklonil dekletom, pa tudi obilnemu številu zbranih fantov, ostal v njihovih rokah nezvenjen! Iz njih bo duhtel vedno sveži Slomškov duh. Po cerkvenem opravilu je bilo izvenckveno zborovanje, ki ga je vodil predsednik dr. Hohnjec. Na zborovanju so tudi prav lepo, pristrčno, poučno in spodbudljivo govorile zastopnice dekliških organizacij iz raznih krajev: Neža Verbovšek iz Šmarja, Berta Fais iz Kostivnice in Ljudmila Valenčak od Sv. Jurija. Popoldne je imel preč. g. kanonik Časl poučen in navduševalen govor članicam Marijinih družb o tem, kako naj uveljavljajo Slomškovega duha v lastnem življenju in v naših družinah. Slovesne večernice je ob obilni asistenci opravil g. Kociper, župnik iz ponkofske župnije — rojstne župnije Slomškove. Sklepno je monsignor Vreže, varih sv. Roka in njegove veličine, velik, očetovsko skrben prijatelj mladine, v zanosnih besedah pozval mladenke, naj zapojejo Te Deum v zahvalo za krasno uspešno Slomškovo proslavo. Naj bi veličastna šmarska prireditev v proslavo velikega učitelja in voditelja slovenskega ljudstva našla širom naše domovine če ne vrstnice, pa vsaj posnemovalke! Kakšen vtis je napravila šmarska Slomškova prireditev, dokazuje izrek nekega moža iz Dalmacije, ki je pravoslavne vere. Bil je navzoč pri vsej prireditvi, ter naposled izjavil: »Bilo je prav lepo! Slovenci so izobražen, prosvetljen narod!« To

priznanje nam bodi v spodbudo, da nadaljujemo, poglobimo in razširimo med našim narodom prosvetno delo v Slomškovem duhu.

Boj za prestol v Abesiniji.

Abesinski prestol v nevarnosti.

V glavnem mestu Abesinije Addis-Abebi v Afriki vlada baš sedaj veliko razburjenje. Iz Godjama, kamor se je zatekel iz ujetništva pobegli prejšnji cesar Lidi Yassu, poročajo, da zbira tamkaj večjo armado, s katero se bo lotil pohoda v prestolico Addis-Abeba. Poročila trdijo, da so se oklenili s prestola pregnanega vladarja najbolj mogočni poglavarji vseh plemen in da se ojačuje Lidi Yassuova vojska od dne do dne. Vse po Abesiniji govori le o Lidi Yassu in to ni čudno, saj pomenja to ime po naše »mali Jezus«. Globoko verni in krščanski narod Abesincev je uverjen, da ga bo rešil »mali Jezus« nadlog in stisk sedanjega časa. Trenutno caruje v Abesiniji Ras Tafari, ki se je pustil kronati z nepopisnim sijajem v jeseni minulega leta. Tafarisovo carstvo pa je vsled najnovejšega gibanja v prav resni opasnosti in bo doživela Abesinija zelo težke prestolne boje. Abesinska cesarska hiša je namreč ena najstarejših na celem svetu, a tudi ta se je pričela majati.

Kraljica iz Sabe in abesinska vladarska hiša.

Ako smemo verjeti abesinskim zgodovinarjem, vladarski rod v Abesiniji ni samo najstarejši, ampak sega nazaj do Adama. V znameniti abesinski pesnitvi »Slava kraljev« čitamo: »Beležimo rojstva abesinskih kraljev od Adama do današnjih dni.« Iz navedene pa tudi iz drugih kronik zvemo, da je kraljica iz Sabe, ki je vladala nad enim delom Abesinije, iz Kamove družine (Kam je bil Noetov sin). Po tej razlagi bi segala abesinska cesarska hiša preko Noeta nazaj na prvega človeka in do stvarje-

Pavla ni bilo videti po bitki nikjer med vitezi požrešneži in hvalimarki. V cerkvi je molil in se goreče zahvaljeval, da je izpolnil z božjo pomočjo najsvetejšo obljubo, katero je bil prisegel v hramu žalostne Matere božje na sv. evangelij in v roke škofa. Vest mu je govorila na glas, da so njegova dejanja velika za krščanski svet. Prost ni samo Sisak krutih nevernikov, otete so polumeseca in njegovega robstva hrvatsko-slovenske pokrajine!

Ostal je še nekaj dni med res hvaležnimi Siščani in slišal marsikatero resnično iz ust blažega kanonika. Zmagoviti poveljnik Siska Blaž Gjurač je svetoval Pavlu po izplačilu v zlatu in po pristrčni zahvali med solzami, naj se nikar ne pomudi na povratku v Zagrebu. Ako bi zaupal tamkaj v pijančevanju zbranim generalom in vitežom skrivnost najsvetejše zaobljube in preobleke iz ženske v hrabrega viteza, bi ga v zahvalo za rešitev Siska obsodili kot z vragom zvezano čarovnico in jo sežgali na grmadi na najbolj javnem trgu. V Zagrebu bo sedaj vsak drugi junak

le on Pavel ne, ki je doma iz kraja, o katerem se le malo ali nič ne govori med visoko gospodo.

Pa je poslušnil Pavel visoko častitega gospoda Blaža. Krenil je s svojimi orožarji še po tovariše v Karlovec. Od tamkaj niso jezdili v Zagreb, ampak naravnost počez na Podsused in v Brežice. Tukaj so se ustavili za nekaj časa, da so se do dobra odpočili. Iz Brežic so bili v enem dnevu v Lesičnem in na Pilštajnu.

Hrvatsko-slovensko zmago nad Turki proslavljajo vsi znameniti zgodovinarji. Tukaj hočemo navesti našega zgodovinarja Grudna, ki beleži o Sisku tako-le: »Vest o zmagi pri Sisku je silno vzradostila krščanski svet. Ko je prišlo poročilo do cesarja Rudolfa, je hitel takoj v dvorno kapelo in ukazal zapeti slovesni »Te Deum«. Papež Klemen VIII. je pisal Andreju Turjaškemu lastnoročno pohvalno pismo, enako banu Tomažu Erdedu, katerega je imenoval španski kralj za viteza reda sv. Odrešenika in mu podaril zlato svetinjo z napisom: »Gospod, preizkusil si me.«

naj ga izvede. Vzel je dolgo in ostro bodalo ter porinil rezilo v sredino žerjavice. Med navzočimi je zavladala grobna tišina. Vse je zrló z največjo napetostjo v jeklo, ki se je vedno bolj rdečilo radi vročine. Šejk je potegnil razbeljeni nož iz ognja in si ga je položil na jezik. Slišati je bilo cvrčanje, kakor ga je čuti, ako pride vroče železo v dotiko s kako tekočino. Za šejkom so prišli na vrsto uboja osumljeni. Prvi je stopil pred poglavarja, iztegnil jezik in ta mu je položil razbeljeno rezilo nanj. Zavrčalo je in vsi so zavohali obžgano meso. S smradom po opečenju je bila izrečena:

nja sveta. Svetopisemska kraljica iz Sabe igra v abesinski dvorni zgodovini zelo važno vlogo. Ona je bila taista, ki je ustvarila za Abesinijo še danes veljaven red glede nasledstva. Izdala je zakon, da bi izključila prestolne prepire, ki do- loča, da morajo vsi moški principi, iz- vzemši pravega prestolonaslednika, ro- mati v prognanstvo v hribe Gessen-Am- ba. Omenjena postava se izvaja še dan- danes.

Kraljica iz Sabe, ki je prevzela po ob- lisku pri kralju Salomonu v Jeruzalemu, judovsko vero, je umrla 1000 let pred Kristusom. Njen naslednik bi naj bil njen in Salomonov sin Menelik I., pod katerim se je razširilo abesinsko kralje- stvo.

Menelik I. si je prevzel med drugim tudi naslov »Judovski lev« in tako se imenujejo vladarji Abesinije še danes, čeravno so že davno pokristjanjeni. Po- zneje je razpadlo to kraljestvo na manj- še vladavine, ki so trpele radi verskih bojev. Še le leta 1855 se je posrečilo ce- sarju Teodorju, da je razcepljene pokra- jine zopet združil.

Pravi obnovitelj dežele pa je bil Me- nelik II., ki je vladal še v današnjih dneh in je umrl eno leto pred izbruhom svetovne vojne. Ta cesar je bil priljub- len pri narodu kakor le malokateri vla- dar.

Lidi Yassu, »mali Jezus«, ki je ubežal iz ječe in se pripravlja, da bi se polastil prestola očetov, je nečak Menelika II. Menelik II., ko je čutil, da se mu bliža smrt, je poklical »malega Jezusa« iz ujetništva in ga je slovesno proglasil za prestolonaslednika.

Kamnica pri Mariboru. (Zopet žrtev Drave.) Kakor smo že zadnjič poročali, je utonil v Dra- vi dne 7. julija 22letni Franc Draksler, sin pe- kovskega mojstra v Jelovcu pri Kamnici. Fan-

ta, ki ni bil ravno daleč v vodi, je menda za- dela srčna kap, ker ni mogel plavati do kraja in je zginil tekom ene minute pod vodo. Ker je bila voda jako kalna, je bila vsaka pomoč iz- ključena, pa tudi ostali kopalci niso mogli po- magati, ker niso bili vešči plavanja. V ponde- ljek dne 11. julija pa so domači odrasli fantje iskali po Dravi utopljenca in ga našli na dnu reke zadetega na neko soho komaj par metrov oddaljenega od kraja nesreče. Pogreb je bil v torek, dne 12. t. m. popoldne v Kamnici pri Ma- riboru. Za blagopokojnim Francem Draksler- jem žalujejo štiri fare, ker je bil fant jako pri- ljubljnjen in izmed vseh bratov najprirednejši ter najzvestejša pomoč svojim starišem, ki jim je ta strašna zguba nenadomestljiva. Blagi duši večni mir in pokoj, preostalim hudo prizade- tim staršem in sorodnikom naše iskreno so- žalje!

Hoče. Krasno popravljene orglje bomo imeli sedaj, zato ne bodimo preveč skopi, ko bo tre- ba seči v žep! Hočani izven cerkve radi lepo zapojemo, zato moramo imeti tudi v cerkvi lepo petje.

Sv. Ožbalt ob Dravi. Blagoslovila se bô v ne- deljo dne 31. julija t. l., torej na prvi šent- ožbaltski shod, slovesno in svečano nova ba- novinska cesta, ki se odcepi tukaj od stare rim- ske ceste podravske ter še povsne hipoma v strokovnjaških ovinkih skozi obsežni Jurčev dvor v Čermeniški graben. Dotod, torej v nje- nem spodnjem delu, je cesta zložno pa varno dograjena, pravi blagoslov vsakemu prometu, pešcem in voznikom. Na svoji nadaljni poti je cesta namenjena skozi ličen Presl-Vrbarjev dvor na Kaplo, če bo kje kedaj zopet kredita kaj. Dotlej pa bomo že še se morali vaditi v sveti potrpežljivosti brez grešnega godrnjanja. — Pred štirimi leti pa smo blagoslovili prav na tem mestu novo državno cesto, zgrajeno nad staro rimsko, katero je potopila mogočna Dra- va, ki se jej je vodna gladina vzdignila zaradi novega visokega jeza pri falski elektrarni.

Št. Peter pri Mariboru. Izlet, ki ga je prire- dilo prosvetno društvo »Skala«, je dobro uspel v splošno zadovoljnost udeležencev, katerih je bilo 55. Pomudili smo se pri Sv. Antonu v Slov. goricah, Mali Nedelji, Slatina Radenci in pri Sv. Trojici v Slov. goricah, ter se nato za- dovoljni vrnili domov. — Rdeči petelin je za-

pel v noči od preteklega četrtega na petek. Po- gorela je hiša z gospodarskim poslopjem An- tona Bregant v Nebovi. Navzlic pozni nočni uri so prišli na pomoč požrtvovalni gasilci iz Maribora in Pobrežja. Škoda je deloma krita z zavarovalnino. — Nenadna smrt prof. Alojzija Rezmana je tudi marsikaterega šentpeterčana užalostila. Saj je v prejšnjih letih kaj rad za- hajal med našo mladino.

Vurberg. Ob koncu šolskega leta je bila v tukajšnji osnovni šoli tri dni razstava ročnih del fantov in deklic. Občudovali smo spretnost, da kaj takega zmorejo otroci. Zasluga gre g. šolskemu upravitelju in gđc. učiteljicam, ki so imeli veliko truda z otroci. Bog vam plačaj! — Pa tudi zanimiv kraj je naš slavn Vurberg; koliko tujcev pride ob polétnem času na naš hrib. Radi si ogledajo ta starodavni grad, ki je sedaj modernô puerejen v sanatorij ruske- ga rdečega križa, pod vodstvom dveh gg. zdravnikov. Od vseh strani si pridejo razni bolniki iskat zdravja. Tako so tudi ozdravili težko bolnega posestnika Jakoba Fradl iz Ro- goznice, ki se jim iskreno zahvaljuje.

Sv. Vid pri Valdeku. Župnik Ferdo Pohraš- ky, član občinskega in krajevnega šolskega odbora v Trbonjah in član bivšega cestnega odbora v Marenbergu, bo dne 1. avgusta t. l. slovesno inštaliran za župnika v Št. Vidu nad Valdekom.

Sv. Vid nad Valdekom. V ponedeljek, 11. tega meseca, so zapeli šentvidski zvonovi tužno in milo ter so naznanili, da se je preselila v več- nost Pristovnikova Micka. Smrt si jo je iz- brala za svojo žrtev, dasi je bila v najlepšem cvetu mladosti, v 18 letu svojega življenja. Ni je mogel rešiti iz mrzlih rok smrti ne pretres- ljiv jok ne molitev obupanih staršev. Zaspala je trdno, nevzdradno in se ni več odzvala nji- hovim klicem. Ob njenem mrtvaškem odru je bilu kljub najnemu poljskemu delu vedno do- sti molilcev. Res, ganljivi so bili prizori, ki so se odigrali ob mrtvem truplu te mlade dek- lice. Njene tovarišice so jo vso zasule s cvet- jem tako, da se je videla samo njena lepa, z vencem ovita glava. Saj si je zaslužila to, ker je bila pridna mladenka, vzor vsem svojim sovrstnicam. Bila je lepega vedenja, tiha in mirna, vedno zadovoljna v tistem veselju. Zelo mučno bolezen je prenašala z občudovanja

»božja sodba« in kriv- da dokazana. Zbrani sodniki so izjavili, da je ponovitev poskusa pri ostalih obdolžencih brezpredmetna. Mož z obžganim jezikom je bil obsojen na plačilo odškodnine. Arabci si razlagajo poskus z og- njem na ta način, da je pri nedolžnem jezik vsikdar dovolj moker, kar prepreči opečenje. Ako je pa osumljeni kriv, že strah povzroči, da se mu jezik osuši in obžge.

Značilna statistika

za sedanjo dobo veliko mestnega življenja. V 27 angleških velemes- tih je bilo leto 1931 iz- gubljenih 700 tisoč de- žnikov in palic, 400 tisoč raznih zavojev, 11 tisoč

Mnogo bolj od papeža in kraljev sta se radovala zmage tista naroda, ki sta od turške sile največ pretrpela, a jo strla z vzajemno močjo: Hrvati in Slovenci. — Zagrebški kapitelj je dal postaviti na bojnem polju kapelico v čast sv. Ahaciju, čegar god je praznovala cerkev na dan bitke, in je od- redil, da se vsako leto 22. junija v zagrebški stol- nici opravi zahvalna sv. maša. Cerkvico v čast temu svetniku so zesidali tudi grofi Turjaški pri svojem rodnem gradu. Vsako leto oznanuje na praznik sv. Ahacija strel topičev spominski dan bitke pri Sisku in se zbirajo pobožni verniki v prijazni cerkvi sredi zelenega smrečja. — Slavni dan naše zgodovine so poveljevali tudi v podo- bah in pesmih. V Valvazorjevem času sta bili še dve podobi bitke pri Sisku, ena v ljubljanski stolni cerkvi, druga v deželni hiši. Prva je še ohranjena in je zdaj v ljubljanskem muzeju. — Razun mnogih umetnih latinskih hvalnic, ki so bile zložene na zmago pri Sisku, jo proslavlja še posebno slovenska narodna pesem, ki si je izvo- lila »jakega« Adama Ravbarja s Krumperka, ne-

premagljivega konjiškega glavarja, za svojega junaka.

Ravbar silno vojsko zbrali
Pa pod Sisak jo peljali.
Tolk' je Turka na terišču,
Kakor mravelj na mravljišču.

— — — — —
Tak so Turka pozobali,
Da so vsega posabljali.

Omeniti je še končno, da je škof Hren iz Ha- sanove obleke dal napraviti za ljubljansko stol- nico mašni plašč in dve dalmatiki. Prvi je še ohranjen in se rabi vsako leto na praznik sv. Aha- cija. Blago je svilnato in temno-rdeče, veznina zlata in srebrna z rdečimi modrimi cveticami.

Slovenci in Hrvati so še tudi v poznejših turških vojskah pomagali in prelivali svojo kri, toda take slavne zmage sami niso več izvojevali kakor pri Sisku, ki ostane njihov najslavnejši čin v stoletnih turških bojih. —

vredno, potrpežljivostjo in vdanoštvu v voljo božjo. Pri vseh je bila priljubljena, kar je pokazal veličasten pogreb. V sredo ob pol 10. uri so prišle Mickine tovarišice v belih oblekah. Pristopile so k odru tiho, kakor bi se bale, da zbudijo Micko, a ona jih ni videla, ni videla, kako so polagale cvetje na oder. Ko sta prišla gg. duhovnika, so dvignili Micko iz cvetja. Na glas so zaplakali mati, oče, bratje in sestre, saj so vedeli, da odhaja Micika za vedno. Nobeno oko ni ostalo suho ob tem žalostnem trenutku. Med petjem duhovnikov in molitvijo množic so nesli Miciko na šentvidski griček, kjer je bila zanjo pripravljena tiha jamica, njen in naš zadnji dom. Po maši zadušnici so zasuli mlado truplo in nad njim je zrastle griček ves posut s cvetjem in venci. Presrečna si sedaj Micika, šla si pred nami, da nam pokažeš pot k večnemu cilju. Ohranili te bomo vsi v najlepšem spominu. Žalujejoče starše, brate in sestre pa naj tolaži dobri Bog!

Negova. V nedeljo dne 10. t. m. smo v velikem številu spremili k večnemu počitku ženo cerkvenega ključarja Mavriča, Marijo Mavrič, iz Negovskega vrha, katero je nemila smrt pobrala v najlepših letih. Zapustila je poleg zalujočega moža še štiri otročiče, kateri bodo prav težko pogrešali dobro in skrbno mamico. Rajnica je bila vzor slovenske žene in matere, globokoverna in delavna. Čestokrat si jo lahko videl pri obhajilni mizi, kjer je zajemala moči in tolažbe. Naj počiva v miru! — V vrstah naše mladine vlada zadnje čase prav pestro življenje. Za dan 14. avgusta se nam obeta veselo presenečenje. Fantje in dekleta se prav pridno vadijo za igro »Oček«. Pa še marsikaj drugega bo baje na vrsti, samo vsega še nečemo izdati, kaj vse ima g. Lojze na programu. — Obeta se nam izvrstna sadna letina. Drevje se že sedaj šibi pod težo sadja. Samo, ko bi ga mogli po ugodni ceni spraviti v denar, katerega smo bolj potrebni kot volk krogle. — Huda suša nas muči, otave ne bo nič. Ljudje koljejo živino doma, ker je ne morejo prodati, da dobijo vsaj nekaj za najpotrebnejše.

Ptuj. Smrtna nesreča pri vožnji drv. Franc Turnišek, posestnik iz Hojdoš pri Ptuj, je vozil sosedu drva. Prevrnil se je voz na njega in ga smrtno poškodoval. Ponesrečenca so prepekljali v ptujsko bolnico, kjer je po prejemu sv.

zakramentov v velikih mukah izdihnil. Pogreb blagega pokojnika se je vršil dne 12. t. m. na hajdinsko pokopališče. Vodil ga je vlč. g. župnik iz Hajdine. Pri odprtem grobu je spregovoril par ganljivih in tolažilnih besed, za kar mu bodi hvala, kakor tudi cerkvenemu pevskeму zboru, ki je pod vodstvom g. Antona Pal zapel prelepe žalostinke. Rajni je bil vrl katoliški mož, dolgoletni naročnik našega »Slovenskega Gospodarja«. Kako je bil pri ljudeh spoštovan, je pokazala množica ljudstva, ki ga je spremljala na zadnji poti. Rajni naj počiva v miru!

Sv. Vid pri Ptuj. Preteklo nedeljo je bil na krasnem haloškem Prigeršku blagoslovljen križ, ki ga je oskrbel tukajšnji minoritski upravitelj g. frater Vitus. Valovite Haloze so s tem zopet obogatele za lepo znamenje, ki ga je itak tako redko najti med našimi pestrimi goricami. — V zadnjem času se je posrečilo našemu g. župniku pridobiti vinskih kupcev za naša vina. Sicer jih ne plačujejo ravno predobro, vendar kmetje vsaj toliko dobijo, da lahko krijejo najnujnejše izdatke na svojih posestvih in da pri tem ne lezejo v dolgove. Pa tudi pijančevanje se s tem zelo omejuje, saj je tako žalostno videti, da si tukaj fantje kupijo v Halozah po pet litrov vina in potem pijani razgrajajo okrog, ker jim pač vinogradnik izpod pet litrov ne sme prodati. — Nova vinski letina se kaže zelo dobro, dal Bog, da bi tudi srečno dozorela. Mogoče pa se vendar odpro tudi našim vinom enkrat vrata med svet, saj imajo tudi naša vina svoj svetovni sloves. — Z otroci, ki so prišli iz Maribora v našo faro na počitnice, imajo naši ljudje mnogo veselja in zabave, tuhtam pa tudi mnogo neprimlik, ker so si — mestni otroci kmetško življenje predstavljali mnogo lepše kot je v resnici. Pa je tudi to dobro, da mestni otroci spoznajo, da kmet dandanes živi v enaki ali pa še celo večji mizeriji kakor fabriški delavec. Ni več najprijetnejše bivati na kmetih in kmet nima več zaščeneja, da bi z veseljem jedel kruh, ki si ga je v trudu in znoju pridelal.

Ormož. V četrtek dne 14. t. m. je jutranji osebni vlak, ki vozi iz Ormoža krog pol 8. ure, povozil na železniškem prelazu v Frankovcih kravjo vprego posestnika Ivana Keček iz Loperšic. Obe krasni kravi pingavske pasme je

vrgla lokomotiva kakih 20 metrov naprej ob progi ter ju pri priči ubila. Tudi voz je razbit, posestnik Keček sam pa se je komaj rešil še v zadnjem trenutku. Nesreča bi se po mnenju očividca še dala preprečiti, da niso železniški delavci prav na istem mestu iztirili svoj voziček ter tako cesto zelo utesnili. Pogled na železnico ovira na tistem mestu na obeh straneh ceste bujno rastoče grmovje na železniškem svetu, tudi je vel nasproten veter ter voznik ni mogel slišati signala. Prav na istem mestu je že večkrat le za las manjkalo, da se ni pripetila podobna nesreča, železniška uprava pa je vključ protestom prizadetega prebivalstva odstranila zatvornice.

Babinci pri Ljutomeru. Prostovoljno gasilno društvo Babinci priredi svojo običajno veliko tombolo v nedeljo dne 14. avgusta, v slučaju slabega vremena pa dne 15. avgusta. — Glavni dobitki bodo: 1. tombola: krava, 2. tombola: novo moško kolo, 3. tombola: kompletna moška suknjena obleka, 4. tombola: ženska obleka, in še mnogo drugih krasnih dobitkov.

Celje. Orglarska šola. Dne 11. t. m. je zopet napravilo javen izpit osem absolventov. Prav po moško so se odrezali, zlasti na orglah in klavirju. Izpita so se poleg učiteljev gg. Bervarja, Sancina Dušana, Kramarja, Mihelčiča, udeležili tudi drugi gg. interesi in organizisti in sicer: g. Karlo Sancin, ravnatelj glasbene matice v Celju, g. kaplan Granfola, g. pozlatar Šket, čč. šolske sestre iz Celja, g. Ig. Žerak, organist šentflorijanski, g. Joško Zemljič, organist iz Sv. Tomaža, g. Skornšek, organist iz Mozirja, g. Žizek, organist iz Št. Jurja ob Taboru ter g. Turin, organist v pok. Tudi dijaštvo je bilo zastopano. Vsem prav iskrena hvala. K zaključku je v lepih besedah čestital vsem absolventom g. nadzornik opat Peter Jurak ter jim podal praktičnih nasvetov in nauk v življenje.

Št. Janž pri Velenju. Brez prestanka žanje smrt in tudi nedelje ne pozna. V nedeljo, dne 10. julija nam je pokopala pridno tretjerednico Marijo Strahovnik, vdovo bivšega organista in dolgoletno cerkveno pevko. Tretjeredniki in drugi so jo v obilnem številu spremljali na kraj miru in počitka. Uživaj plačilo pri Bogu, v čigar slavo si pela. — V nedeljo, dne 17. ju-

XI. POGLAVJE.

Prevesela vest o odločilni zmagi Slovencev in Hrvatov nad Turki pri Sisku je prodrila v srce vsakega posameznega naših pradedov in jih navdušila za bratstvo v junaštvu. Priprosti narod po Slovenskem in Hrvatskem je bil uverjen, da je turška sila strta in da bodo naši kraji varni pred turškim kopitom in robstvom. Vsaka župnija, da, vsaka vas in hiša so slavile posebej zmago in se zahvaljevale za božjo pomoč. Nepopisno je povzdignil ta uspeh Marijino češčenje. Marija — pomoč kristjanov je postala Slovincem in Hrvatom vse!

O strahovalki in pokončevalki Turkov — junakinji Emi je šel glas od ust do ust po vseh spodnjih krajih. O, kak raj bi bil užival po zmagi pri Sisku stari Belakov Andrej, da ga ni poprej pobrala kuga. Mesto trbobentača o Emini slavi na bojnem polju je prevzel za Belakom mladi Toplišek. Ljudje so vreli od vseh strani na Pilštajn, da vidijo ono, ki je poteptala z Marijino pomočjo turško moč, da ne bo več plenila in pustošila slovenskih in hrvatskih dežel.

Pri vseh zasluženih slavonspevih je ostala Ema skromna, da, preponižna, da so bili ljudje prepričani, da je živa svetnica. Blestečo bojno opremo je zamenjala s spokorno obleko. Razoglavala, bosa, oblečena v raševino je posečala domačo župno cerkev. Molila je kakor zamaknjena dolgo. Opravljala je najostrejša spokorna dela, da se je temu čudila njena okolica, ki je ni razumela. Tak spokornica, ko je bilo vendar njeno življenje angelsko čisto in še kronana vsa njena dobra dejanja z za nebesa najbolj zaslužnim činom — zmage nad neverniki!

Njena hiša je postala zatočišče siromakov. Le v družbi revežev se je razveselil njen obraz in je odsevala z njega srčna milina, ki lahko zasije le iz resnično popolnega in s krščansko ljubeznijo do bližnjega prešinjenega srca.

(Konec prihodnjič.)

Širite „Slov. Gospodarja“!

plašcev, 7000 klobukov, 246 tisoč ženskih ročnih torbic, 70 tisoč aktovk in 90 tisoč parov rokavic. Nič boljše nego na Angleškem tudi ni po velemestih drugih evropskih in izven-evropskih držav.

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico: **Moj tovariš.**

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake. Cena z ručično obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

lija pa nam je zgrnila v prezgodnji hladni grob priljubljenega in spoštovanega posestnika Silvestra Žoher, ko ga je pred kratkim opomnila z delnim mrtvoudom, da se mu bliža z neizprosni korakom. Ko je rajni določil svojega sina Franca za gospodarja in ga oženil s Kristino Cviki iz ugledne hiše Petruhove, je odšel po kratkih, a hudih mukah na večni prevzitek. Svetila mu večna luč! — Na god Karmelske Matere božje smo v Petrovčah prosili Marijo, da varuje našo žetev vremenskih nezdol. Udeležba je bila zelo obilna, znamenje, da je sila velika in da nas more le Marija po dobri letini rešiti. — Za dvajsetletnico društva dobiva društvena dvorana polagoma drugo lice, fantje in dekleta pa se bodo začeli pripravljati na dostojno proslavo.

Gornja Ponikva pri Žalcu. Pretekli teden je žalosten glas naših zvonov naznanjal tužno vest, da je umrl gospodar ugledne Tičarjeve hiše na Gornji Ponikvi. Po dolgi in mučni, z največjo potrpežljivostjo prenašani bolezni je v Gospodu zaspal Jurij Rezman, star 81 let. Bil je izredno dober gospodar in priljubljen, kar je spričal tudi njegov veličasten pogreb. S Tičarjevim očetom je legel v grob eden izmed stare garde ponkovskih prekupčevalcev živine, znanih nekoč po vsej Sloveniji. Pokojni je bil jako dober računar in zelo nadarjen, dober sosed ter jako veren katoličan. Dičila ga je izredna poštenost in resnicoljubnost. Vsakemu človeku si je upal resnico povedati v obraz. Bil je stara korenina, navidezno malo trd, a v resnici zatega srca. Ob odprtem grobu sta mu govorila ganljive besedice vič. g. župnik in g. šolski upravitelj Križman Josip. Domači moški zbor pa mu je zapel pod vodstvom g. šolskega upravitelja dve v srce segajoči žalostinki. Onstran groba naj mu sveti večna luč in naj mu bo zemlja, katero je toliko ljubil, lahka! Žalujemo družino pa naj tolaži vsemogočni Bog! — D. V.

Dramlje. Tukaj je za vselej zatisnil svoje oči in mirno v Bogu zaspal vobče spoštovani posestnik Jernej Kožuh v 43. letu svoje starosti. V začetku svetovne vojne je šel na severno bojišče, potem na italijansko, kjer je bil do preobrata leta 1918. Bil je ujet in odpeljan proti jugu. Tam si je nakopal bolezen malarijo, na kateri je bolehal skozi 14 let. Iskal je zdravja pri mnogih zdravnikih in v bolnicah, a pomoči ni bilo. Rajni je bil ustanovni član tukajšnjega gasilnega društva. Roka njegova je bila mila do revežev, saj je imel za geslo besede: »Ne goni reveža od praga, če hočeš, da ti Bog pomaga.« Da je bil pokojni izredno priljubljen, je pričal njegov pogreb, ki se ga je udeležilo veliko število ljudi. Pogreb je vodil vič. g. župnik Pirš, kateri je pri odprtem grobu govoril tako ganljivo, da so se vsem porosile oči. Blagemu pokojniku svetila večna luč! Žalujemo ženi in otrokom in vsej rodbini naše prisrčno sožalje!

Šmarje pri Jelšah. To je pač bilo res nekaj izrednega še celo za Šmarje, kjer smo vajeni velikih cerkvenih slovesnosti in lepih romarskih shodov. Zadnje nedeljo se je pri Sv. Roku zbralo poleg množičnih vsakoletnih praznovalec naše »šmarjetske nedelje« tako veliko deklet iz cele dekanije in sosednih okrajev ter še posebej od Sv. Križa, Kostrivnice in St. Petra, kakor še malokdaj. Jih je pa tudi prisrčno pozdravljala prijazni hrib z jedrnatimi besedami naših deklet, lepim petjem in godbo ter nešteti venci in šopki cvetic, pa tudi z visokimi mlaji, katere so postavili tukajšnji fantje. Gotovo se bo vsak udeleženec rad še dolgo spominjal dolge evharistične procesije, predvsem pa prelepih cerkvenih govo-

rov in izvencerkvenega navduševanja za izvrševanje Slomškovih nauk in navodil. Bog povrni ves trud prirediteljem in daj svesto vztrajnost udeleženkam dekliškega shoda! — Lepo število kresov smo gledali na predvečer sv. Cirila in Metoda n. pr. v Šerovem, na Konuškem, v Škofiji, nad Brezjem, pri Sv. Barbari, v Senovici, v Močlah, ki se je prvi prikazal. Pa preko vseh je obračal pozornost na se velikanski plamen visoko gori v Savinjski dolini. Še le tri dni pozneje smo izvedeli, da to ni bil kres, ampak da je gorela — tudi pri nas, priljubljena romarska cerkev sv. Križa na gori Oljki. Skraja nismo verjeli; ko pa so prišla nova neizpodbitna poročila, smo se solzili. Smo sicer revni, pa se bomo že kolikor-toliko odzvali prošnji župnega urada v Polzeli in pomagali, da se škoda popravi.

Vprašanja in odgovori.

S. P. v M. Ali se bo smela sestra poročiti, če bo sedaj v bolnici v službi? — Seveda se bo smela, saj ne bo postala nuna. Prijave sprejema bolnišnica sama.

F. M. v St. Kupil sem parcelo, ki pa jo je že preje dal neki drugi kupec odmeriti, pa je od kupčije odstopil. Ali mu moram res jaz plačati geometra? — To je stvar pogodbe. Če imate v pogodbi z lastnikom parcele, da to plačate, potem da, sicer pa ne. Glede stavbenega dovoljenja se obrnite na občino. Gotovo se bo držala predpisov in vam ne bo naga-jala.

Isti: Ali mora oče plačati za polnoletno hčerko, če gre v bolnico? — Ako zdravnik zahteva, da mora v bolnico, bo moral plačati, ker je hčerka na domu in ni samostojna. Ako bi bila v samostojnem gospodinjstvu, tedaj ne, pač pa bi prišla na občinske stroške, kar bi premožni oče gotovo ne dopustil.

M. K. v M. N. Prevzel sem od očeta posestvo brez dolga. Oče je bil porok in bi sedaj moral plačati. Ali moram jaz za njega plačati? — Oče še živi. Vas njegove obveznosti ne tičejo, ako je že pol leta od tedaj, ko se je posestvo na vas prepisalo. Ako ne, bodo izpodbijali predajo posestva in bo treba nove pogodbe. Če ste očetu še kaj dolžni, lahko tisto tudi zarubijo, razen primeren, od sodnije priznan prevzitek.

J. K. V. Ali lahko dobim sedaj doto, ki je vknjižena na bratovem posestvu, ali vsaj obresti? — O tej zadevi smo pisali te dni poseben članek, ki ste ga gotovo brali. Zglasite se na sodišču, kjer vam bodo dali polnoletnostno potrdilo. Sodišče se dalje za vas in vašo doto ne bo zanimalo. Doto in obresti mora brat izplačati, ali z vami napraviti dogovor.

H. B. v Č. Zavarovan sem za življenje za 15.000 Din. Če sedaj izstopim, kaj dobim? — Če kratkoma prenehate plačevati, ne dobite nič. Poglejte na polici, kjer je na koncu napisano, kaj je po treh letih vredna. Bolje je, da plačujete dalje!

Isti: Zavarovalna doba je potekla. Odpovedal sem v priporočenem pismu. Ali se lahko

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečin, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkus na univerzitetnih klinikah so dokazali, so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

zavarujem drugod? — Imate pravico odpovedati, ko rok poteče, ter se zavarovati drugod. Dosedanja zavarovalnica vam nič ne more. Zavarujte se pri Vzajemni zavarovalnici ter pišite takoj v tej zadevi kot tudi v prvi zadevi g. Franju Žebotu, Maribor, Loška ulica.

K. M. v L. Ali se res da na krvi otroka spoznati, čigav da je? — Zdravniki to lahko ugotovijo, vendar se to ne smatra za edini dokaz.

F. B. v Č. Ali se je treba učiti gostilničarsko obrt kot kako drugo? — Da. Tudi za to obrt je predpisana učna doba. Učna doba je po zakonu določena od 2 do 4 let. Napraviti morate pogodbo pri gostilničarski zadrugi v smislu par. 260 obrtnega zakona.

K. A. v L. Kako prisilim očeta nezakonskega otroka, da skrbi zanj? — Vaš otrok ima varuha. Ta naj gre na sodišče, ki je dolžno pomagati tudi v tem slučaju. Celotni slučaj javite v priporočenem pismu na socialno ministrstvo, ki bo zadevo uredilo.

M. P. v T. Tožaril sem se, ali se sedaj rešim lahko stroškov s tem, da prepisem posestvo? — Žal ne bo več časa. Vknjižbo bo advokat izpodbijal, ker ne bo stara šest mesecev. Boste morali plačati svoje pravde! Boljše je, nič se tožariti!

M. M. G. Koliko sme advokat računati za opomin? — Navadno računa okoli 30 Din; sme pa seveda več, kakoršno svoto pač opominja.

Š. M. v K. Posodila sem prijateljici denar, potrdila mi je pismeno, češ, da ga bo dalje posodila. Koga moram sedaj jaz terjati? — Pač to, ki je od vas prejela denar in potrdila, da ga vam vrne. Če ga je ona naprej posodila in izgubila, je to njena škoda.

A. M. v Z. Kam bi se šel moj sin učiti tapetniško obrt? — Žal vam na to vprašanje ne moremo odgovoriti, ker nam ni znano, kateri tapetnik potrebuje vajenca. Take stvari boste čitali v oglasih, ali pa boste tudi sami dali kot mali oglas: Grem za tapetniškega vajenca itd. ...

Isti: Kako zaščitim materin prevzitek in doto, ker posestnik dela strašne dolgove? — Saj je oboje vknjiženo. Dolgovi, ki so se vknjižili za vašim, pridejo pozneje na vrsto. Odvetnik, ki je zadržal pogodbo, jo mora vrniti, ako pa noče, ga javite odvetniški zbornici v Ljubljani.

P. M. v P. Kdo plača pogrebne stroške, če niso pisani v prevziku? — Če so pisani, je stvar urejena. Če niso pisani, pa krščanski ljudje storijo tudi dobro delo. Pač pa lahko pri sodnji posredujete, da se prevzitek po letu 1919 po sedanjih razmerah preceni.

J. O. v Č. Ali moram res dati mesarju lačno živino, da jo tehta? — Ako se v pogodbi nista izrecno domenila, je živina tudi lahko sita.

P. P. v Sv. M. Kaj bo s kmeti, ko poteče rok zaščite? — O tej zadevi ste lahko brali naše članke, ki so dokazali, da je medsebojno zaupanje in kredit, ki ga pošten kmet uživa, več vreden, kot tak-le zakon zaščite.

O. J. v Sl. Ali za napajanje živine tudi zastari služnost po 30 letih? — Tudi. Ako ne delate škode, vam nihče ne bo branil, živine napajati.

I. P. v Sl. Ali me mora kdo prisiliti, da sprejem izvolitev v konkurenčni odbor? — Nihče. Vi ste napisali, da ne sprejmete in se tega držite.

S. F. v P. G. Ali ima Amerika konzulat v Zagrebu? — Ima. Zadoštuje naslov, ako pošljete priporočeno. Ameriški državljani gre lahko vedno v Ameriko. Obvezne vojaške službe ni.

J. O. v G. Š. Več nas je v službi na graščini. Že šest mesecev ni nobene plače. Kako pridemo do nje? Ali smo v nevarnosti, da jo izgubimo?

— Ako, vam ne plača, morate tožiti. Plače ne morete izgubiti, ker plače spadajo na prvo mesto, če je posestvo še tako zadolženo.

Č. J. v S. Imam najemnika, ki pa noče ven, ker nimava nič pismenega. Ali ga ni mogoče ven spraviti, ko mi dela tak nered? — Ker nimate nič pismenega, velja splošni odpovedni rok. Odpovedati morate pa sodnijsko. Ob sobotah dopoldne vam sodišče to brezplačno napravi.

V. K. v Č. Če koljem tele doma, kaj moram napraviti? — Za svojo rabo ga lahko zakoljete. Če hočete meso prodajati, morate to občini prijaviti in mora meso ogledati mesooglednik. — Kaka je pri vas občinska pristojbina za to, pa nam ni znano.

I. G. v J. Sv. K. Ali zadosuje pobotnica, ki jo sam napišem, za zemljeknjižni izbris? — Ne zadosuje. Vaš podpis mora kot pravilen potrditi ali notar ali sodišče. Notar bo nekaj računal. Pri sodišču morate imeti dve priči, ki ju sodišče pozna, da ste res vi. Kolek tudi nekaj plačate.

Konec dveh cesarstev.

Mehika po odkritju in do novejšje dobe.

Današnja Mehika je sosedna država Združenih ameriških držav.

Odkrili so Mehiko Španci leta 1517. Dve leti za tem se je izkrcal v Veracruz Cortez, se polastil mehikanskega glavnega mesta in kralja Aztekov Montezume, katerega je prisilil, da je priznal špansko nadvlado. Tedaj je bila Mehika obljudena od dveh visoko kulturnih indijanskih narodov: Aztekov, ki so bivali po planotah, in od naroda Maya, ki je posedal polotok Yucatan. Prvotno so Azteki pregnali Corteza, a se je povrnil kot deželni glavar, ki je Mehiko popolnoma podjarmil Špancem. Od leta 1540 je nosila Mehika ime »Nova Španija«, katero so plenili državni odposlanci in zasebniki. Koristi domačinov so edinole zastopali misijonarji in med temi najbolj »oče Indijancev«, dominikanec in škof Las Casas (1474—1566). Radi neprestanega in večstoletnega tlačenja je prišlo v letih 1808—1811 do osvobodilnega gibanja.

Boji za svobodo.

V baš kar omerjenih letih priččenja Mehika, kakor tudi druge španske ameriške države, z lastno politično zgodovino in s proglasitvijo neodvisnosti od Španije. C voboditev je bila proglašena s slovesnim vhom Avguštna Iturbide v mehikansko glayno mesto dne 27. septembra 1821. Iturbide se je pustil dne 21. julija 1822 kronati za mehikanskega cesarja ter se je nazval Avgustin I.

General Santa Anna, ki je igral važno ter močno vlogo v mehikanski politiki, se je uprl prvemu cesarju in ga je tudi prisilil, da se je odpovedal prestolu. Prvo mehikansko cesarstvo se je razblinilo po nekaj mesecih in bilo zamenjano z republiko.

Od republike do zopetnega cesarstva.

Ustava Mehike iz leta 1824 je bila ustvarjena po vzoru severnoameriške. Leta 1829 je zgubila Španija zadnjo oporo v republiki. Neprestni boji med strankami, spremembe predsednikov,

politikujoči generali itd., vse to je povzročilo, da so se zavzele: Francija, Anglija in Španija z oboroženo silo za Mehiko. Ko ni mogel mehikanski voditelj Benito Juarez v sredini minulega stoletja zadovoljiti mehiških upnikov, so sklenile zgoraj imenovane države, da stavijo Mehiki dne 24. novembra 1861 takozvani ultimatum.

Kljub temu, da so sklenili: Francozi, Angleži in Španci glede usode Mehike poseben medsebojni sporazum, si vendar niso bili v mehikanskem vprašanju edini.

Vladar Francije Napoleon III. je opletel s svojimi visokotelečimi načrti ves tedajni svet. Pretežno je bila Mehika zadolžena v Švici in Francozi so se potegovali za švicarske koristi. Istočasno pa je bila Francija proti oslavitvi Mehike in to radi tega, da bi lažje zajejala širjenje Združenih držav Severne Amerike. Francozi niso ločili v Mehiki političnih momentov od gospodarskih — med tem, ko je bilo za Anglijo celotno mehikansko vprašanje izključno gospodarskega značaja. Španci pa so zahtevali, da se vzpostavi v Mehiki monarhija, ki bi bila seveda popolnoma odvisna od Španije.

Mehikanci sami pa so stopili v ožje stike z Belgijo, Avstrijo ter Španijo. Na dnevni red je prišla kandidatura Maksimilijana avstrijskega za mehikanski prestol. Dne 8. decembra 1861 je priplulo pred mesto Veracruz združeno: angleško, francosko in špansko brodogojstvo. Španci in Angleži so se pobotali z Mehikanci, Francozi pa so zasedli dne 10. marca 1863 s svojimi izkrcanimi četami glavno mesto. Poseben mehikanski kongres je ponudil Maksimilijanu mehikansko krono, katero je ta sprejel v svojem gradu Miramar pri Trstu.

Konec drugega cesarstva.

Monarhistično navdahnjenih Mehikancev je bilo v resnici presneto malo. Maksimilijan sam pa ni bil v stanu, da bi bil ustanovil ter organiziral liberalno-monarhistično stranko. V kratkem času je postal popolnoma odvisen od francoske milosti. Radi vmešavanja Francozov v ameriške zadeve je poslegla vmes še Severna Amerika. Po uspelih pogajanjih med Francijo in Združenimi državami so odpoklicali Francozi svoje čete iz Mehike. Radi popolnega osamljenja je bil Maksimilijanov položaj nevzdržen in Juarez je postal zopet gospodar v deželi.

Francija je svetovala Maksimilijanu, naj se odreče prestolu, pa ni ubogal. Umaknil se je v trdnjavo Queretaro, kjer se je moral predati Juarezovi premoči. Ujetega cesarja je postavil Juarez z generaloma Miramonom in Mejo pred vojno sodišče, ki je obsodilo trojico na smrt. Smrtna obsodba je bila izvršena pred 65 leti dne 19. junija 1867.

Tudi drugo mehikansko cesarstvo so bile le kratke, a bridke — sanje!

Raznoterosti.

Devet let v votlem hrastu. Pred kratkem so odkrili še mlado gospo, ki je prebivala čisto sama v gozdu v votlem

hrastu v bližini vasi Alsandjak pri maloazijskem mestu Smyrna. »Rojena sem na Romunskem«, je pripovedovala samotarka. »Ob koncu svetovne vojne so zasedle našo vas nemške, avstrijske ter turške čete. Srečala sva se z mladim turškim poročnikom, v katerega sem se smrtno zaljubila. Ko je on zapustil selo, sem mu sledila tudi jaz v Smyrno, kjer sva srečno skupaj živela sedem let. Mož se je zapletel v neko zaroto in me je zapustil. Iz obupa sem zbežala v gozd. Od taistega časa bivam v temle votlem hrastovem deblu in nisem videla do danes žive človeške duše. Zapuščam skrivališče le v noči in se preživljam z jagodami. Imam edino željo: Pustite me tudi za bodoče — samo.«

Krave bodo nosile očala. V severni Rusiji so začeli delati zanimive poskuse z naočniki pri govedu. Praksa je namreč pokazala, da vsako leto po zimi izgine, oziroma zaide veliko število goved, ker ne morejo kljubovati ostremu vetru, ki jim piha v oči. Naočniki pa ščitijo govedo in mu omogočajo, da ostane v bližini čred, ki ostanejo tudi čez zimo na prostem. Izkušnja je pokazala, da se krave navadijo na naočnike prav tako lahko kakor konji. Sčasoma sploh ne občutijo, da nosijo naočnike. Naočniki ščitijo govedo tudi pred snežno slepoto, ki se na severu rada pojavlja in povzroči pri govedu dostikrat velike izgube, ker si živali ne znajo pomagati.

Zeppelin na eno tirnico. Sovjetski pilot ing. Grohovskij je zgradil nov tip Zeppelina na tračnicah, ki se bistveno razlikuje od tega vozila nemškega izvoza. Grohovskega Zeppelin vozi s hitrostjo 350 do 375 km na uro, torej skoro 50% hitrejši od nemškega. Gonilno silo za vožnjo proizvajata dva stroja po 750 konjskih sil, ki sta nameščena spredaj in zadaj. Posebnost ruskega Zeppelina je ta, da bo tekkel samo po eni tirnici, med tem ko nemški Zeppelin teče po dveh tračnicah. Za ravnotežje bo skrbela posebna naprava pod vozom, ki napravi 3000 obratov v minuti. Zeppelin bo oskrboval zvezo med Moskvo in Leningradom. Gradbeni stroški za to progo znašajo 4 milijone rubljev. Grohovskij je dal svoj izum na razpolago fondu za socijalistično obnovo Rusije.

Črni uradniki in oficirji v Združenih državah Severne Amerike. Socijalni položaj črncev v ameriških Združenih državah se je znatno zboljšal od zadnje državljanske vojne. Že nekaj let je zamorcem dovoljeno, da smejo obiskovati oficirske šole. Ku-Klux-Klan organizacija, ki hujska v Ameriki proti zamorcem, izgublja vedno bolj na veljavi. Novejšega datuma je nastavitev črncev v državnih službah in pri občinah. V splošnem gospodarskem dvigu po državljanski vojni so prejeli črnci še celo volilno pravico in s tem so odstranjeni zadnji preostanki nekdanjega suženjstva. Kako visoko se je povzpelo črno pleme v socialnem oziru tekom desetletij, nam dokazuje Čikago. Ustanovitev tega vlemesta leta 1831 gre nazaj na zamorca Janeza de Laible, ki si je pozidal prvo hišo. Dokler ni bilo suženjstvo v polnem teku, je prišlo le malo črncev v Čikago, ki je

bilo pred upeljavo železnic v prometnem oziru skrajno neugodno ležeče. S časom pa so črnci zelo razširili svoj vpliv na čikaško mestno občino. Danes so v Čikagi črni mestni svetniki, črnci so mestni zdravniki, osem odstotkov vseh občinskih uradnikov ter nastavljenec je zamorček. Po zakonski določbi države Illinois je prepovedano, opazovati se pri nameščenju na razliko glede plemen. V praksi in resnici pa se lahko povspne zamorec le do kakega srednjega uradniškega mesta. Kar se pa tiče duševnih zmožnosti in delavnosti v uradniških službah pa zamorci nikakor ne zaostajajo za belokožci. Delež zamorcev pri državnih službah je procentualno večji nego glede števila celokupnega prebivalstva, ki je znašalo leta 1930 le 6.9%. Tudi v Čikagi živijo črnci v svoji lastni zadruzi, posejajo svoje cerkve, zabavišča, banke, zdravnike, advokate, svoje klube, lastne volilne liste itd.

Levom in žirafam zapuščena milijonska dedščina. Levi in žirafe velike kolonijalne razstave v Parizu so popolnoma osvojili srce ameriške milijonarke, kateri je ugajala vloga samotarke in ni pustila nikogar do sebe. Stara gospa se je prepričala, da slabo ravna s plemenitimi zvermi, ker jim kratijo prostost in jih oropajo vsake ugodnosti, v katerih so živele v pragozdovih in po pustinjah. Omenjena milijonarka je umrla pred kratkim. Po smrti so zvedeli njeni dediči, da je zapustila celotno premoženje, 2 milijona dolarjev, vsem levom ter žirafam njujorškega živalskega parka. Napisala je v oporoko: »Želim, da dovolite zverem več prostosti, da jih dobro preskrbujete in predvsem glejte nato, da bodo slobodno in neovirano občevali med seboj, ne da bi jih zapirali vsako posamič v kletko.«

Važnost kmetijskega šolstva.

Danes je kmet bolj ko kedaj prej navizan na svojo lastno samopomoč. Zato ne sme ničesar zanemariti, kar bi mu moglo zboljšati njegov položaj. Ne sme pa misliti samo na sedanje težko stanje, ampak mora vedno imeti pred očmi tudi bodočnost. Nič ni slabšega kakor vreči puško v koruzo in reči: »Kaj se bom trudil, saj itak nič ne pomaga,« kajti razmere se bodo spremenile in prišli bodo zopet časi, ko bodo kmetijski pridelki dobili ugodnejše cene in se bodo lažje vnovčili. Da bomo pa takrat imeli kaj za prodati, ne smemo danes na noben način zanemariti naših gospodarstev, skušati moramo nasprotno obvarovati našo plemensko živino, da ne propade, zemljo, sadno drevje in vinograde pa z gnojenjem in negovanjem ohraniti v moči za sedaj in za pozneje. Štediti sicer moramo, toda na pravem mestu. Prihranimo n. pr. popravila poslopij, ki niso res potrebna in služijo bolj olepšavi, za prihodnji čas, zemlje in živine pa ne zanemarjamo in je ne pustimo propadati.

Največjega pomena v teh časih pa je temeljita strokovna izobrazba. Na vsak korak lahko opazujemo, da ravno oni kmetovalci, ki so strokovno dobro podkovani, ne samo največ pridelajo, ampak svoje pridelke tudi najboljši in najlažje vnovčujejo, da, kratkoma današ-

njo krizo najlažje prenašajo. Zato, kmetovalci, pošljite svoje sinove v kmetijske šole! Ne stršite se nekaj stroškov, saj Vam bodo bogato povrnjeni. Človek nikoli preveč ne zna in lahko rečemo, da nikomur drugemu ni treba toliko znati kakor ravno kmetu. Ker pa danes večina kmetov vendarle težko zmora stroške za vzdrževanje sinov na kmetijskih šolah, priporočamo posebno združenim hranilnicam in posojilnicam, da priskočijo onim kmetijskim fantom, ki bi radi posejali kako kmetijsko šolo, na pomoč ter jim nudijo primerno podporo. To je popolnoma upravičeno, saj je absolvent kmetijske šole kot vzoren gospodar ne samo vzgled ampak tudi svetovalec svojim sosedom ter lahko s svojim iniciativnim in podrobnim delom mnogo dobrega stori v vsej okolici.

V svrhu informacije dostavljamo, da imamo za naše kraje (bivša mariborska oblast) dve kmetijski šoli, in sicer v št. Juriju ob juž. žel., ki je splošno kmetijskega značaja ter v Mariboru, kjer se sicer poučujejo vsi kmetijski predmeti, prav posebno pa sadjarstvo in vinarstvo.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Nevarno stanje v Nemčiji. Spopadi med Hitlerjevci in komunisti pred volitvami so bili zadnje dni tako krvavi in za red v državi opasni, da je prepovedala vlada po vsej državi manifestacije pod milim nebom.

Nov srebrni denar po 20 in 10 Din je izdala naša Narodna banka z 18. julijem. Podružnice Narodne banke zamenjavajo papirnati denar za kovnega do 20.000 Din na račun denarnih zavodov in državnih blagajn, do 1000 Din pa za sebnikom.

Nesreča treh mariborskih dijakov. Zadnje nedeljo po žegnanju pri Arehu na Pohorju so se vračali po 15 km dolgi Glaserjevi riži preko slapa Šumik trije dijaki: 18 letni Milan Favaj, 18 letni Mirko Ozvatič in 16 letni Jože Grabner. Ker se riža že dalje časa ne uporablja in ne popravlja, so zadeli omenjeni trije na prepe-relo mesto v riži, ki se je udrlo in je padla trojica v kamenito strugo Lobnice. Favaj si je zlomil desno nogo pod kolonom, Ozvatič se je poškodoval na znotraj ter po glavi, Grabner si je izpahnil nogo. Na srečo so ponesrečence našli drugi izletniki in odhiti v Ruše po pomoč mariborskega rešilnega oddelka.

Kroglo v trebuh je dobil zadnjo nedeljo v nekem vinotoču pri Sv. Petru pri Mariboru čevljarski pomočnik Slavko Kukovec.

Nadžupnijo sv. Jerneja v Rogatcu je dobil g. provizor Jožef Žekar, ki bo v ponedeljek, dne 1. avgusta ob 10. uri inštaliran.

Marija Snežna. Naše Prosvetno društvo ponovi dne 24. julija tega leta, to je v nedeljo po večernicah, na splošno željo občinstva krasno igro s petjem »Roza Jelodvorska«. Vljudno vabljeni domačini in sosedje.

Strelna je ubila 16. julija popoldne na Oblišarjevi domačiji v Zabrdu pri Velenju 70 letno Jero Mak.

Strelna je udarila zadnjo nedeljo popoldne v leseni paviljon Higijenskega zavoda na ljubljanskem velesejmu, ki je pogorel do tal. V paviljonu so bili vsi stalni predmeti Higijenske razstave in je radi tega škoda zelo velika.

Uboj. Dne 17. julija zvečer je zabodel na smrt v Bohinjski Bistrici 65 letni mizar Kusterle 24 letnega hlapca Valentina Mlekuža.

V preiskovalnem zaporu ljubljanskega sodišča se je obesil brezposelni Leopold Lukan.

Junec je smrtno poškodoval v Kamniku pri Presarju 12 letnega Jožefa Gruma iz Ljubljane, ki je bival na deželi na počitnicah.

Usmiljeni brat iz Kandije pri Novem mestu je zadel pri vožnji po Krki na truplo Franca Potočar, ki se je odpravil že 13. tega meseca z doma v Kandiji.

Sprejemni pogoji na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru so: starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih). Mesečna vzdrževalnina znaša 400 Din. Pridnim sinovom manj premožnih posestnikov se dovolijo popolnoma ali do tridegtine prosta mesta v internatu. Prosilci za prosto mesto morajo priložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov. Prošnje za sprejem (kolek Din 25.—) je poslati ravnateljstvu najkasneje do konca julija tega leta. Prošnji se morajo priložiti: krstni list, domovnica, odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o navedenosti, izjava staršev ali varuha, s katero se zavežejo plačati stroške šolanja. Starši (varuh), ki reflektirajo na banovinsko štipendijo, odnosno prosto mesto, morajo poslati vrhutega obvezno izjavo, da bo njih sin ali varovanec ostal po končani šoli na domači kmetiji. — Pouk traja na vinarski in sadjarski šoli dve leti. Poučujejo se teoretično in praktično vsi strokovni predmeti, zlasti izčrpno pa sadjarstvo in vinarstvo. Šola je združena z internatom za 60 učencev in ima 57 ha obsežno posestvo z vsemi kmetijskimi panogami. Podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V veliki trgovini, kjer se prodaja na debelo, kjer se po pošti razpošilja po celi Jugoslaviji in kjer se tudi na drobno veliko prodaja, se vedno nabere velika množica ostankov, ki se potem po zelo znižani ceni prodajo vsaki prvi teden v mesecu v trgovskem domu Stermečki, Celje.

Krojaški učenec se sprejme pri Lorber, Kosaki pri Mariboru.

Prodaja 22. in 23. tega meseca v Strossmajerjevi ulici 5. Šivalni stroj 450 Din, odeje, madrace, postelje, šest omar, mize, stoli.

Vpeljane nakupovalce za jabolka išče večja izvozna tržadka. Ponudbe na oglasni oddenek Gospodarja pod »Jabolka«.

Stanovanje, prenovljeno z ali brez posestva, pet minut od postaje se odda. Vprašati Orehovav 37.

Splošno vzajemno podporno in kreditno društvo, r. z. z. o. z., v Mariboru naznanja, da se je preselilo iz Aleksandrove ceste 83 na Rotovski trg št. 8/I. Uradne ure dnevno od 9. do 12. ure dopoldne. Večje število poverjenikov za vse kraje se sprejme. Oglasiti se osebno med uradnimi urami.

Vse vrste blaga
za obleke,

platno za perilo, železnino in okove za stavbe se kupi najugodnejše pri

Franč Kolerič,
Irgovska hiša
Apače. Apače.

Za našo deco.

Čarobna roža.

(Dalje.)

Ona se je igrala z modro svilen vrvico. Napravila je z njo zibelko in jo je ponudila svoji tovarišici, ali kraljevič jo je vzel namesto tovarišice.

»Glej, pa kje je moja zibelka?« je zaklicala deklica iznenadena, držeč roke še iztegnjene. »Koj sem ti jo ponudila, je naenkrat izginila.«

»Najbrž si to sanjala,« ji je odgovorila njena tovarišica, smejoč se.

»Pa, gotovo, napravila sem jo bila,« je ponovila deklica začudeno, »ponudila sem jo tebi, tako — ali, glej jo zopet!«

Ko ji je bil Svetoljub nanovo nataknil vrvico na prste, jo je zapustil vso začudeno in se je približal drugi skupini deklic, ki so sedele na zemlji in so se igrale z malim čevlčkom.

Nekaj časa je posmatral igro in v trenutku, ko je čevlček padel na zemljo, se je pripognil in ga je vzel.

»Kje je čevlček? Ali ga imaš ti?« so deklice veselo popraševale druga drugo. Vstajale so, stresavale svoja krila ter se gledale iznenadeno, veselo se smejoč. Iskale so čevlček po vsej dvorani in baš, ko so sedle in hotele nadaljevati igro

z drugim čevlčkom, je Svetoljub spustil na lahko čevlček na krilo ene izmed deklic.

Malo pozneje, ko so začele za večerjo jesti sadje in slaščice, se je mladi kraljevič zabaval s tem, da je premeščal deklicam sadje z enega kroznika na drugega, ali jim je odmikal kroznike, baš ko so hotele seči po sadju. Ker nobena ni mogla videti, kdo to dela in se poigrava z njimi, so bile zelo v zadregi, kar pa je kraljeviča zelo zabavalo.

Ko je bila večerja pri koncu, so vse deklice pristopile k lepi princesinji, da bi ji želele lahko noč in ji poljubile roko. Ko je zadnja deklica to izvršila, je pristopil še kraljevič, je pokleknil na eno koleno in je rahlo poljubil princesinji roko.

»Kdo pa mi dvakrat poljublja roko?« je vprašala princesinja začudeno, ker je bila dobro videla, da so bile že vse deklice prešle mimo nje.

»Jaz ne! Niti jaz! Jaz tudi ne!« so odgovarjale deklice druga za drugo. »Tedad se mi je to sanjalo,« je menila princesinja, smejoč se. »Ali kljub temu je bil to istinit poljub, in sicer boljši od vseh ostalih.«

Ko je kraljevič Svetoljub to čul, se je tako razveselil, da ni mogel dalje časa ostati nevidljiv. Vzel je čarobno rožo iz ust in se je pokazal presenečeni princesinji. Globoko se ji je priklonil,

pripovedoval ji je o srečanju z njeno družabnico in se ji je ponudil za zaščitnika.

Ko je Liljana videla in čula Svetoljuba, ga je radostno sprejela za svojega branitelja ter je vsa srečna vzkliknila: »Ti si oni hrabri vitez, katerega sem pričakovala. Da vidiš, da zaslužim tvojo pomoč, daj mi, da poduhnem čarobno rožo. Videl boš, da nisem zlobna kakor ona hudobna kraljica Zavodnica, o kateri si mi pripovedoval.«

Svetoljub ji je ponudil rožo in je na svojo veliko radost videl, da so, ko je Liljana povonjala rožo, vsi listi ostali sveži, kakor so bili poprej.

Sovražnik.

Kraljevič Svetoljub je preživel poleg princesinje Liljane jako lepe dneve. Vsak dan sta se sprehajala po dehtelih vrtovih in poslušala ptičje petje. Če sta se utrudila, sta sedla pod kako drevo in pripovedovala sta si dogodke, ki so se jima bili prej pripetili.

Svetoljub je tako kmalu zaznal, da sovražnik, ki je preganjal Liljano, ni nihče drug nego njegov sorodnik, kraljevič Srdan. »Ker imava skupnega sovražnika,« je rekel princesinji, »je to najboljši dokaz, da sva midva resnično namenjena drug drugemu. Ne jezim se na svojega sorodnika, ker imam zahvaliti njega, da sem našel tebe. Njega se nama ni bati, ker vem za sredstvo, s katerim ga bom umiril, ko bo prišel. Lahko sva torej, ko čakava nanj, povsem mirna in srečna.«

In res sta bila zelo srečna. Na večer sta se vračala v grad ter sta se veselila skupno z deklicami, katere so se tako lepo zabavale.

Najbolj jima je ugajalo, da sta v jutro prebela dosti časa na bregu reke. Tam je bil podstavek in marmorja, na katerega se je Svetoljub navadno vzel in tam stoječ s kitaro v roki pel. Ali nekega jutra, ko je tam pel, je prihitela princesinja ter je obupno vila roke. Ko jo je vprašal, kaka nesreča se je pripetila, je zaklicala vsa v strahu:

»Moj sovražnik je tu. Kraljevič Srdan prihaja. Po reki dol prihaja z mnogimi vojnimi ladjami, prepelnimi vojakov! Oh, Svetoljub, kaj nama je početi?«

»Ne boj se, draga Liljana,« je odgovoril hrabro Svetoljub, »jaz sem za to tu, da te branim. Poznam vse vojake, ki so na ladjah. Prej se bodo borili za mene kakor za mojega sorodnika. Kar se tiče Srdana samega, se ga pač nič ne bojim. Če bi naju vznemirjal, se ga prav lahko iznebim. Pojdiva in pričakajva na stopnicah gradu najinega ošabnega sovražnika!«

Muha in pajek.

Mlad princ je večkrat pravil: »Čemu je vendar Bog ustvaril muhe in pajke? Te živalce vendar ne koristijo nikomur. Če bi mogel, bi vse iztrebil.«

Nekoč je moral princ v vojni bežati pred številnimi sovražniki. — Utrujen je legel zvečer pod drevo in vojak je skočil nad njega z mečem, da bi ga prebodel. Tedaj je sedla muha na princevo lice in ga je tako pičila, da je poskočil. Takoj je spoznal, za kaj da gre, potegnil je meč in vojak je izginil.

Nato se je skril v neko duplino v mogočni skali. Pajek je čez noč prepredel ves vhod s svojo pajčevino. Druga jutro so hodili sovražni vojaki tam mimo in princ je čul, kako so se pogovarjali.

»Glej,« je rekel eden, »tu notri bi se mogel skriti!« — »Ne,« je menil drugi, »to ni mogoče, ker pajčevina ne bi bila cela.«

Princ je sedaj zahvalil Boga za čudežno rešitev po onih živalih, katerih ni nikoli ne maral, ne upošteval.

Stari oče in vnuk.

Živel je star mož, ki je komaj še hodil. Kolena so se mu šibila, čul ni več dobro in tudi zob ni več imel. Če je sedel pri mizi, je jedva držal žlico v roki in mnogokrat je kaj juhe polil po mizi ali pa po sebi. Njegovemusinu in tega ženi to ni bilo všeč. Zato so dali staremu očetu jesti v skledici iz pločvine, in še v tej ni bilo dosti. Mnogokrat je starec žalostno pogledal proti mizi, ko je sedel takoj za pečjo, in solze so mu stopile v oči. Nekoč niti te skledice ni mogel držati v roki, tako da mu je padla na tla in se je vsa jed razlila. Mlada gospodinja je bila silno huda, stari mož pa zelo nesrečen.

Mlada gospodarja sta često premišljevala, kaj bi ukrenila in kam bi dala starega očeta. Tedaj sta videla,

kako njun fantek sedi na tleh, pa zbija leseno koritce.

»Kaj pa tu delaš?« je vprašal oče.

»Jaz zbijam koritce, da bom dajal tebi in mami v njem jesti, ko bom že velik in kobo sta vidva že stara.«

Mož in žena sta se spogledala, žena je začela jokati. Takoj je vstala, je privedla staro očeta k mizi in odslej ni čul nikoli več kake slabe besede, čeprav je kaj polil in pomazal.

Mrtvaška lobanja.

Imovit gospodič je jahal ponosno po deželi in je z nekim prezirom posmatral ljudi, ki so ob cesti delali. Prijazdil je do pokopališča. Tam je stal grobar in je imel baš mrtvaško lobanjo v roki. Ogle doval jo je od vseh strani. Temu se je gospodič čudil in je povprašal oholo: »Čemu si to tako skrbno ogledujete?«

Grobar je odgovoril: »Čigava je neki bila tale glava? Ali je bila to glava bogatina ali berača? O tem razmišljam, pa ne morem do kraja!«

Gospodič je takoj razumel, kam meri grobar. Osramočen je brž pogljal konja in je takoj izginil.

Inscrirajte!

Svetoljub je odvedel tedaj princesinjo, ki je vsa drhtela, do grajskih stopnic. Tam so bile zbrane že vse deklice ter so se vznemirjene razgovarjale o nevarnosti, ki jim je pretila.

Del velikih vojnih ladij se je počasi in dostojanstveno gibal nizdol po reki, ki se je blestela v solnčnih žarkih. Ko so dospele bliže, je bilo videti na njih mnogo vojakov, oblečenih v sijajne uniforme.

»Oh! Izgubljene smo!« so klicale preplašene deklice, stiskajoč se okoli prebledele princesinje. Ali Svetoljub jim je veselo odgovoril: »Ne bojte se, lepe deklice. Vse bo dobro!«

Druga za drugo so se velike ladje čimdalje bolj približevale. Ko so nazadnje obkolile ves otok, so spustili z zapovednikove ladje čoln, ki je kmalu pristal ob obali. Iz nje je izstopil bogato oblečen človek pa se je dostojanstveno napotil proti vznemirjeni skupini pred gradom. Na svoje veliko veselje je zapazil Svetoljub, da ta visoki dostojanstvenik ni bil nihče drugi kakor oni stari minister, kateri mu je bil vselej velik prijatelj. Hitro mu je šel nasproti ter mu je podal obe roki, želeč mu dobrodošlico. (Dalje prihodnjič.)

telj. Hitro mu je šel nasproti ter mu je podal obe roki, želeč mu dobrodošlico. (Dalje prihodnjič.)

Medvedek.

(Povest v slikah.)

35. Novi neprijatelji.

Prišli so vojaki — pritlikavci. O orjaku Mihi ni bilo ne duha in ne sluha. Njegov brat — orjak Joža razmišlja: »Morala se mu je pripetiti kaka velika nesreča! Ni ga več, Miško pa še vendar le živi.« Pošlje po malem vojaku pismo čarovnici Bari, kateri piše: »Pripravi se! Sedaj poskusi ti, da preseliš Miška na drugi svet.«

36. Čarovnica pazi na Miška.

Čarovnica prečita pismo in se globoko zamisli: »Le s prebrisanostjo ter zvijačo mu lahko pridem do živega.« Póda se na polje, pa postoji na križpotu, koder se navadno spreha Miško. »Ej, evo ga! Sedaj mi pride Miško v pest. Takoj se bom spremenila v košuto, Mišku se ne bo niti sanjalo, da je žival čarovnica Bara.« (Dalje sl.)

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri
Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospodske-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

MALA OZNANILA

Dobre konjske dežne plahte z kumetspico in z jermeji, 175 cm dolge, en par Din 450. Trgovina Gnušek, Maribor, Glavni trg 6. 849

V najem vzamem posestvo blizu Ptuja ali Maribora. Šegula Jožef, Žikarce 75, pošta Sv. Barbara pri Mariboru. 846

Singer Rundschiff šivalni stroj za krojača in čevljarja, 10 let garancije, prodaja po ceni na obroke, mehanična delavnica Rupert Draksler, Vetrinjska ulica 11. 847

Suka bukova drva, cepana, prodaja Matija Polič v Doklecah pri Ptujski gori, klastro po 250 D. Drva so poleg glavne ceste. 844

Sprejme se 12—14letna deklica v službo na deželi. Naslov v upravi lista. 835

Ovčjo volno kupim in plačam najvišje cene: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 828

Posojilo daje brezobrestno za odkup dolga in nakup nepremičnin: »Zadruga«, Ljubljana, Poštni predal 307. Išče mo poverjenike. 796

Popravila vsakovrstnih šivalnih strojev in koles najboljše in najcenejše v specialni mehanični delavnici Rupert Draksler, Vetrinjska ulica 11. 847

Kupujem v okolici Maribora eno ali dve parceli zemljišča. Navesti je ceno m² in velikost parcele. Pismene ponudbe na upr. lista. 838

Iščem marljivega in vestnega majerja s 4 do 5 delovnimi močmi za november. Informacije: Meljska cesta 64. 837

Poceni na prodaj 1 omara, 1 omara s predali, kuhinjska miza, otroški voziček. Kotnik Ivan, Maribor, Kejžarjeva ulica 1 II. 836

Žitočistilnik na 10 sit, zajamčeno dobro delujoč, se po ugodni ceni prodaja. Naslov v upravi lista. 845

Tovorni avto 2½ tonski, v zelo dobrem stanju, posebno pripraven za prevažanje gruča ali drv, se prodaja vsled nabave manjšega. Maribor, Aleksandrova cesta 51. 326

Les za sode od 80 cm dolžine navzgor kupim. Ponudbe na Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. — Sodarski pomočnik se sprejme istotam. 834

Iščem viničarja s štirimi močnimi delavskimi močmi: Soss, Maribor, Kalvarska c. 4. 842

Izbornega hrušovca 12 hl ima na prodaj: župnišče Sv. Peter pri Mariboru. 831

Apno iz Zagorja, trboveljski cement, raznovrstni cementni izdelki in vse druge stavbene potrebščine vedno na razpolago pri občeznani tvrdki C. Pickl v Mariboru, Koroščeva ulica 39. 813

Sodarske pomočnike sprejme pri prosti hrani, stanovanju in perilu Fran Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Kozeljska ulica 18. Nastopiti takoj. 810

Zopet došlo novo blago

po 6, 7, 8 in 10 Din meter; oglejte si pred nakupom v Tekstilnem bazarju, I. Trpin, Maribor, Vetrinjska ulica 15. 730

Pozor!

Vsak živinorejec, kmetovalec mora imeti knjigo doc. dr. Matka: 817

„Nalezljivo izvrženje pri govedih“

Se dobi v knjigarni Schwentner, Ljubljana. Cena 40 Din.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Za pojasnila se obračajte na naše krajevne poverjenike ter v Celju na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, v Mariboru na glavni zastop Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10. Posmrtninski oddelček »Karitas« sprejema v zavarovanje zdrave od 7 do 80 let stare osebe. 812

Inserirajte

v

„Slov. Gospodarju!“

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.